

II. Dünya Savaşı yıllarına bir örnek: “Trakya'da Yeşilyurt” gazetesinde Kırklareli (1943)¹

Meltem ÜNAL²

V. Türkan DOĞRUÖZ³

APA: Ünal, M.; Doğruöz, V. T. (2019). II. Dünya Savaşı yıllarına bir örnek: “Trakya'da Yeşilyurt” gazetesinde Kırklareli (1943). *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (14), 327-352. DOI: 10.29000/rumelide.541032

Öz

Gazeteler günlük ya da haftalık olarak, özel bir konuda veya genel konularla ilgili güncel olayları ve gelişmeleri okuyucularına ileten yazılı belgelerdir. Bu belgeler aynı zamanda yayınlandıkları dönemin siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmelerine ilişkin olaylarını okuyuculara ve araştırmacılara taşıyan birincil kaynaklardır. 1939-1945 yılları arasında altı yıl devam eden II. Dünya Savaşı ortaya çıkardığı ekonomik, sosyal çöküntü ve yok ettiği insan sayısı itibarıyla tarihin en kanlı savaşlarından biri olmuştur. Bu çalışma ile II. Dünya Savaşı yıllarında yer alan 1943 yılında Türkiye ve Kırklareli ilinin durumunu Trakya'da Yeşilyurt gazetesi aracılığı ile ortaya koymaya çalışılacaktır. Trakya'da Yeşilyurt gazetesi Kırklareli ilinde 30 Ağustos 1924 tarihinde yayın hayatına başlayan ve haftada iki kez çıkan bir gazetedir. Gazetenin kurucusu ve başyazarı Ali Rıza Dursunkaya'dır. Trakya'da Yeşilyurt (1943) gazetesinin 4 İkinci Kanun (Ocak) 1943-31 Birinci Kanun (Aralık) 1943 tarihleri arasındaki 101 nüshası incelenerek II. Dünya Savaşı yıllarında Kırklareli'nin sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasi durumu anlatılmaya çalışılmıştır. İncelenen gazete nüshaları Ankara Milli Kütüphane'den temin edilmiştir. Kırklareli hakkında araştırmacılara yardımcı olan diğer bir kaynak da Ali Rıza Dursunkaya'nın 1948 yılında yazmış olduğu “Kırklareli Vilayetini Tarih, Coğrafya, Kültür ve Eski Eserleri Yönünden Tetkik” isimli kitabı olmuştur. Bu çalışmada gazetenin incelenen sayılarındaki haberler farklı başlıklar altında birebir aktarılmaya çalışılmıştır. Böylelikle 1943 yılında Kırklareli ili ve yurt genelinde yaşanan olaylar ve gelişmeler Trakya'da Yeşilyurt gazetesinde yer alan haberler doğrultusunda verilmeye çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: II. Dünya Savaşı, Trakya'da Yeşilyurt gazetesi, Kırklareli, Türkiye.

An example to the years of World War II: Kırklareli in “Thrace Yesilyurt” newspaper (1943)

Abstract

Newspapers are the written documents that transmit daily or weekly current events and developments related to special or general topics to readers and investigators. These documents are primary sources that convey events relation to political, economic, social and cultural developments of the period in which they had published to readers and investigators. World War II, which lasted

1 Bu çalışma Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih ABD'da Yrd. Doç. Dr. V. Türkan DOĞRUÖZ danışmanlığında Meltem ÜNAL tarafından hazırlanan "II. Dünya Savaşı: Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi'nde Kırklareli (1943)" başlıklı Yüksek Lisans Tez çalışmasından derlenmiştir.

2 Dr. Öğrencisi, Kırklareli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih ABD, (Kırklareli, Türkiye), meltemunalkorkmaz@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-8727-4028 [Makale kayıt tarihi: 15.02.2019-kabul tarihi: 16.03.2019; DOI: 10.29000/rumelide.541032]

3 Doç. Dr., Kırklareli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, (Kırklareli, Türkiye), turkan.dogruoz@klu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-9401-7126

for six years between 1939 and 1945, was one of the bloodiest wars in history in terms of the economic, social and economic breakdown and the number of people it destroyed. This study by the World War II in 1943, located in Kırklareli Turkey in Thrace and the status of the province will try to put forward through Yesilyurt newspaper. The newspaper Yeşilyurt in Thrace is a daily newspaper published in Kırklareli on 30 August 1924 and published twice a week. Ali Rıza Dursunkaya is the founder and editor of the newspaper. 101 copies working Thrace Yesilyurt (1943) "4 İkinci Kanun" (January) 1943-31 "Birinci Kanun" (December) 1943 between the dates examined and tried to explain the social, cultural, economic and political situation of Kırklareli during World War II. The copies of the examined newspapers were obtained from the National Library of Ankara. Ali Rıza Dursunkaya, another source that has helped researchers about Kırklareli, has been the book titled "Kırklareli Vilayetini Tarih, Coğrafya, Kültür ve Eski Eserleri Yönünden Tetkik" which Ali Rıza Dursunkaya wrote in 1948. In this study, the news of the newspapers examined were tried to be transmitted under different headings. Thus, events and developments in the province of Kırklareli and throughout the country in 1943 tried to be shown in line with the news on the newspaper Thrace Yesilyurt.

Key words: World War II, Thrace Yesilyurt newspaper, Kırklareli, Turkey.

Giriş

1939-1945 yılları arasında altı yıl devam eden II. Dünya Savaşı ortaya çıkardığı ekonomik ve sosyal çöküntü ve yok ettiği insan sayısı itibarıyla tarihin en kanlı savaşlarından biri olmuştur. Mihver ve Müttefik devletlerini karşı karşıya getiren savaşta mihver devletlerini; Almanya, İtalya, Japonya, Macaristan ve Bulgaristan oluştururken müttefik devletlerini ise İngiltere, Fransa, ABD, Sovyetler Birliği başta olmak üzere çok sayıda Avrupa ülkesi ve Çin oluşturmuştur (Ulusoy, 2010, 31-32).

Türkiye II. Dünya Savaşı'na fiili olarak katılmamasına rağmen, 1940-1945 yılları arasında savaş ekonomisi şartları içerisinde yaşamıştır. Bunun en önemli sebepleri ise savaşın başlaması ile birlikte Türkiye'nin yarı seferberlik atmosferine girmesi, üretimde etkili olan yaş gruplarındaki nüfusun silâh altına alınmış olması, bütçenin büyük kısmının savunma giderlerine ayrılması ve çiftçilerin ürettikleri ürünleri değerinin altında devlete satmaya zorlanmalarıdır. Bu durum üretimin azalmasına, arz-talep dengesizliğinin yaşanmasına ve fiyat artışlarının engellenemez hale gelmesine neden olmuştur. Fiyat artışları, savaş zenginleri olarak anılan kesimlerin stokçuluk yapmasına ve bunun sonucunda karaborsa piyasasının doğmasında etkili olmuştur (Biçer, 2005, 140-143). Devlet bir taraftan bu zorlu koşulları fırsata dönüştürmek isteyen kesimlerle mücadele ederken diğer taraftan da ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda iyileşmeyi sağlayacak bir takım girişimlerde (Milli Korunma Kanunu, Varlık Vergisi Kanunu, Toprak Mahsulleri Vergisi Kanununu, Köy Enstitülerinin kurulması, vb.) bulunmaya çalışmıştır (Alpsoy, 2001, 8; Metinsoy, 2007, 51-81).

Cumhuriyet'in ilanından kısa bir süre sonra Kırklareli'de yayın hayatına başlayan Trakyada Yeşilyurt gazetesi (30 Ağustos 1924) (Trakyada Yeşilyurt 19 Yaşına Girdi, 1943) II. Dünya Savaşı'nda Türkiye'nin durumuna bir örnek teşkil ederek bu döneme tanıklık etmiştir. Bu çalışmada 1943 yılında Kırklareli'de ve yurt genelinde yaşanan olaylar *Trakyada Yeşilyurt* gazetesinde yer alan haberlere göre değerlendirilmeye çalışılmıştır.

1. Trakya Yeşilyurt gazetesinin (1943) genel özellikleri ve Ali Rıza Dursunkaya

1.1. Trakya Yeşilyurt gazetesinin genel özellikleri

Genellikle iki sayfadan oluşmakta olan gazete belirli gün ve haftalarda; “23 Nisan 1943 Cuma, 19 Mayıs 1943 Pazartesi, 31 Ağustos 1943 Salı ve 29 Birinci Teşrin Cuma” sayfa sayısını dörde çıkarmıştır. Ayrıca “29 Birinci Teşrin Cuma 1943” tarihli nüshanın ilk sayfasındaki başlıklar ve gazete künyesi kırmızı renk ile yazılmıştır. Bu sayının ilk sayfasında yer alan sol üst kısımdaki kutucukta “Dünü unutma bugünü iyi anlarsın” ifadesi ve sağ üst kısımdaki kutucukta ise “İnkılâbı seven yayar” ifadesine yer verilmiştir.

Gazetenin her bir sayfası dört sütundan oluşmaktadır. Fakat zaman zaman haberin özelliği ve uzunluğuna göre sütun sayısı değişiklik göstermektedir. Okurun dikkatinin dağılmaması ve haberlerin karışmaması için gazetede yer alan tüm haberler birer çizgi ile birbirinden ayrılmıştır.

İlk sayfasının sol üst köşesinde yer alan kutucukta; kaç yıldan itibaren yayınlandığı, ilânların satır fiyatı, gazetenin sayısı ve fiyatı yazarken sağ üst köşedeki kutucukta ise sahibi, gazete yönetim adresi, abone yıllık fiyatı ve yayınlandığı günün tarihi bulunmaktadır. Ayrıca bu iki kutucuğun orta kısmında, “Trakya YEŞİLYURT” ibaresi ve hemen altında da “Pazartesi ve Perşembe günleri öğleden sonra çıkar Cumhuriyetçi Gazete” ifadesi yer alırken 14 Birinci Kanun 1943 Salı gününden itibaren Salı ve Cuma günleri çıkar şeklinde değiştirilmiştir⁴.

İncelediğimiz gazete nüshalarını esas aldığımızda gazete ücreti 1210. nüshada “SAYISI: [5] KURUŞ” ve “Abone Yıllığı [300] kuruş” olarak belirtilmiştir. Ancak 1231. nüshadan itibaren seneliği 400 kuruş olurken günlüğü ise 5 kuruş olarak devam etmiştir.

Trakya Yeşilyurt gazetesinde az olmakla beraber fotoğraflar da yayınlanmıştır. Bunlardan ilki 1237. nüshanın birinci sayfasında Mimar Sinan’ı anma günü dolayısıyla Mimar Sinan ve Mimar Kemal Altan’ın fotoğraflarıdır. 1241. nüshada “23 Nisan ve Türk Çocuğu” adlı köşe yazısı ve “Küçükler” adlı şiirin orta kısmına İsmet İnönü’nün bir fotoğrafı yer almıştır. 1280. nüshanın birinci sayfasında CHP’nin 20. yıl dönümü dolayısıyla parti bayrağının resmi konulmuştur. 1294. nüshanın birinci sayfasında 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kutlamaları dolayısıyla “Büyük Türk Ulusu Çok Büyük ve Şerefli Günün Kutlu Olsun” başlığının altında Mustafa Kemal Atatürk ve hemen yandaki sütunda İsmet İnönü’nün birer fotoğrafı yer almaktadır. Aynı sayının dördüncü sayfasında ise sıtma tehlikesinden korunmak amacıyla reklamı yapılan ilaç ile ilgili bir resim bulunmaktadır. Aynı reklam gazetenin 1296, 1298 ve 1300. nüshalarının ikinci sayfalarında da görülmektedir. 1298. nüshasının ilk sayfasında Mustafa Kemal Atatürk’ün ölüm yıl dönümü münasebetiyle bir fotoğrafı ve fotoğrafın altında ise “Atatürk Milletinin Vefalı Kalbinde Yaşüyor” başlıklı köşe yazısı bulunmaktadır. 1302. nüshasında ise; Edirne vilâyetinin 21. kurtuluş yıl dönümü dolayısıyla ilk sayfada Edirne’ye ait üç manzara resmi bulunmaktadır.

Trakya Yeşilyurt gazetesi içerik yönünden incelendiğinde ise gazetenin ilk sayfasında Ali Rıza Dursunkaya’nın genellikle dönemin güncel konularını ve önemli yıl dönümlerini konu alan yazılarına yer verildiği görülmektedir. Dursunkaya’nın yazıları gazetenin hemen hemen her nüshasında yer almakla beraber Vahit Lütfi Salcı ve Talat Özışık’ın yazılarına ve şiirlerine de gazetenin bazı nüshalarının ilk sayfalarında yer verilmiştir.

4 Gazetenin biçimsel özelliklerine ilişkin örnek bir sayfa Ek 1’de sunulmuştur.

Gazetenin ilk sayfasında genellikle dönemin siyasî olaylarını konu alan haberler bulunmaktadır. Yabancı devletler ile ilgili haberlerin yanı sıra Türkiye'nin içinde bulunduğu durum ve güncel olaylar anlatılmaktadır. II. Dünya Savaşı'nın devletler üzerindeki etkisini anlatan haberlere ek olarak savaşın Türkiye üzerindeki siyasî, ekonomik ve sosyo-kültürel etkilerine de birinci sayfada yer verilmiştir. İlk sayfadaki haberlerde genellikle yazar adı belirtilmediği gibi bazı haberlerde de yerli ve yabancı kaynaklardan yararlanılmıştır. Bunlara örnek olarak; Anadolu Ajansı, Svenska ve Vetşer (Bulgar) gazeteleri ve New York radyosundan alınan haberler verebilir. Dönemin güncel olaylarına ilişkin, gazetenin ilk sayfasının üst kısmında büyük punto ile ve renkli olarak yazılmış özlü sözlere de rastlanmaktadır. Çocuk Esirgeme Kurumu ve Kızılay gibi yardım kuruluşlarının faaliyetlerini anlatan haberler de gazetenin ilk sayfasında bulunmaktadır. Ayrıca gazetenin 1210-1213, 1216, 1218 ve 1230. nüshalarının ilk sayfalarında Kırklareli vilâyeti hakkında bilgiler içeren yazılar mevcuttur. Gazetede de Kırklareli vilâyetinin yanı sıra Lüleburgaz, Pınarhisar ve Vize gibi ilçeler ile Edirne, İstanbul ve Ankara gibi vilâyetlerde de meydana gelen olayları içeren haberler yayınlanmıştır.

Spor, tarım ve hayvancılık ile ilgili haberler genellikle birinci sayfada iken; kanun ve nizamnameler, ilânlar, duyurular, reklamlar, tebrik-teşekkür haberleri, belediye ilânları, çeşitli hikâyeler, tayin ve terfi haberleri ve ekonomi ile ilgili haberler ikinci sayfada yer almıştır. Yurtta meydana gelen kazalar ile ilgili haberler ile afet ve hava durumu haberlerine de gazetede yer verilerek okura yurt geneli hakkında bilgiler ulaştırılmıştır.

Bunların yanı sıra Trakya'da Yeşilyurt gazetesinde toplumsal yaşantı ile ilgili olayları konu alan haberlere de yer verilmiştir.

1.2. Ali Rıza Dursunkaya (1890-1957) ve köşe yazıları

Gazetenin kurucusu ve başyazarı Ali Rıza Dursunkaya 1890 yılında Amasya'da doğdu. Babası Kamil Efendi'nin süvari jandarma yüzbaşı olarak Kırklareli'ye atandığı sıralarda 4-5 yaşlarında idi. Ortaokulu Kırklareli'de; liseyi Edirne İdadisi'nde tamamladı. Üniversitede Edebiyat Bölümü son sınıf öğrencisi iken babasının ölüm haberi üzerine eğitimini yarıda bırakarak Babaeski'ye ailesinin yanına döndü. Gönüllü olarak askere gitti; dönüşünde Kırkkilise Tedrisat-ı İptidaiye Müfettişliği, Kırkkilise İhtiyat Zabitan Teavün Cemiyeti Reisliği, Trakya ve Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti azalığı, Kırcalı kazası Mekatib-i İslamiye Müdürlüğü gibi pek çok görevde bulundu. 1923'de Kırklareli İlköğretim Müfettişliği'nden ayrılarak serbest çalışma hayatına giren Dursunkaya, 1925 yılında "Kırklareli" adlı gazeteyi yayınlamaya başladı. 1945-1946 yıllarında "Kırklareli Vilâyetini Tarih, Coğrafya, Kültür ve Eski Eserleri Yönünden Tetkik" adlı eserinin ilk cildini çıkardı ve aynı dönemde gazeteyi de yayınlamaya devam etti. 1956 yılında rahatsızlanan Dursunkaya, 15 Şubat 1957 günü Fatih'teki evinde vefat etti.

Ali Rıza Dursunkaya'nın basılmış iki kitabı mevcuttur. Bunlardan ilki "Muhacir Muallimin Hikâyeleri" ikincisi ise yukarıda da belirttiğimiz "Kırklareli Vilâyetini Tarih, Coğrafya, Kültür ve Eski Eserleri Yönünden Tetkik" adlı eserdir. Bu eserinin ilk cildi kitap halinde yayınlanmıştır. İkinci cildi ise kitap halinde toplanmıştır ancak yayınlanamamıştır. Kitabın bazı bölümleri Trakya'da Yeşilyurt gazetesinde zaman zaman tefrika halinde verilmiştir. İlk olarak "Kırklareli"⁵ adlı gazeteyi yayınlayarak gazetecilik hayatına başlayan Ali Rıza Dursunkaya, gazetenin amacını şu sözlerle ifade etmiştir: "Gayemiz memlekete hâdim olmak, terakki ve teceddüt yolunda mücahedede bulunmaktadır." 30 Kasım 1927 yılına kadar "Kırklareli" adı ile Kırklareli Vilâyet Matbaası'nda basılan gazete, Vilâyet Daimi Encümeni tarafından "resmî bir gazete çıkarılması kararının alınması" üzerine 163. nüshasından itibaren

⁵ Kırklareli Gazetesi: Haftalık iki defa neşir olunur resmi vilayet gazetesidir (T.C. Devlet Salnamesi, 1927-1928, 1034).

“Trakya Yeşilyurt”⁶ unvanı ile yayınlanmaya başlamıştır. Bu tarihten itibaren ise Edirne Vilâyetinin satılığa çıkardığı baskı makinelerinin satın alınarak oluşturulduğu Yeşilyurt Matbaası’ndan basılmıştır. Ali Rıza Dursunkaya’nın 1957 yılında vefat etmesiyle gazete, kız kardeşinin eşi Rıza Tagal tarafından yayınlanmaya devam etmiştir. Rıza Tagal’ın vefatından sonra ise oğlu Mehmet Tagal gazeteyi çıkarmayı sürdürmüştür. Trakya Yeşilyurt gazetesi Ali Rıza Dursunkaya’nın ve yakınlarının yönetiminde olduğu elli yedi yıllık süre zarfında, yeni Türk devletinin demokrasi, milliyetçilik, devrimcilik ve lâiklik ilkelerine bağlı kalmıştır (Dursunkaya, 1990). Ali Rıza Dursunkaya genellikle gazetenin ilk sayfasında siyasî konular, günlük olaylar, günün anlamı ve önemi gibi konular üzerine yazılar kaleme almıştır. Örneğin; “Milli Birliğimiz ve Beraberliğimiz” başlıklı yazısında Dursunkaya, İsmet İnönü’nün ikinci kere Cumhurbaşkanlığına seçilmesinin Türk halkında uyandırdığı sevgiyi ve coşkuyu anlattığı yazısını “Çok Yaşa İnönü!” cümlesi ile bitirmiştir (Milli Birliğimiz ve Beraberliğimiz, 1943). “Milli Şef’in Hitabesi” konulu köşe yazısında ise CHP’nin altıncı büyük kurultayında açılış konuşmasını Milli Şef İsmet İnönü’nün yaptığını, İnönü konuşmasına partinin büyük kurucusu Ebedi Şef Atatürk’e olan saygılarını ve şükranlarını sunarak başladığını, TBMM’nin yaptığı hizmetleri ve yurdun güvenliği için hazır ve kararlı olduğunu bildirdiğini ve konuşmasını şu sözlerle bitirdiğini ifade etmiştir:

Bugün için olduğu gibi gelecek zamanlar içinde bizim en büyük meselemiz Türk milletinin ileri ve kudretli bir insan cemiyeti olarak ihtiyaçlarını hiçbir engel karşısında yılmadan çabuk bir surette temin etmektir. Hizmetinde bulunduğumuz büyük milletin faydasına yaramayı ve onun memnurluğunu kazanmayı hayatımızın tek bahtıyarlığı sayıyoruz (Milli Şef’in Hitabesi, 1943).

“Dört Maddelik Düsturumuz” başlıklı yazısında; Başbakan Şükrü Saraçoğlu’nun CHP’nin altıncı büyük kurultayının son toplantısında bütün yurt meseleleri hakkında konuştuğundan sonra açıkladığı dört düsturu yazmıştır:

- “Türküz, Türkçüyüz ve her gün biraz daha Türkçü olacağız.
- Her işimizde hâkim bir ruh olacak; terakki ve medeniyet ruhu.
- Türk milletinin irade kaynağı olan Ebedi Şef Atatürk aramızda yaşıyor ve daima yaşayacaktır.
- Devletimizin ve partimizin başı Milli Şef İsmet İnönü bütün varlığımızın hem başı hem de kalbidir.” ifade ettiği anlatılmıştır (Dört Maddelik Düsturumuz, 1943).

“1944 Yılına Girerken” başlıklı yazısında ise okuyuculara yeni yıl dileklerini ilettikten sonra 1943 yılının da geçmiş dört yıl gibi dünya milletlerinin içinde bulunduğu kanlı savaşlar içinde geçtiğini ve Türkiye’nin 1944 yılına yine barış havası içinde kan dökülmeden girmesini temenni etmiştir (1944 Yılına Girerken, 1943). Ali Rıza Dursunkaya gazetede siyasî konuların yanı sıra eğitim, spor, yardım kuruluşları, edebiyat ve diğer toplumsal konular ile günün anlamına uygun olarak yazılan pek çok yazıyı da kaleme almıştır.

2. Trakya Yeşilyurt gazetesinde (1943) yayımlanan II. Dünya Savaşı ile ilgili yurtiçi ve yurtdışı haberler

Türkiye, II. Dünya Savaşı’na girmemesine rağmen yurt içinde yaşanan ekonomik sıkıntılar halka zor günler yaşattır. Hükümet savaş süresince fiyatları makul bir seviyede tutmak için çok çaba harcamıştır. Dar gelirli ekonominin durumlarını düzeltebilmek için alınan çeşitli önlemler ne yazık ki büyük sorunun çözülmesinde yetersiz kalmıştır. Türk hükümeti savaş dönemi pahalılığına karşı; narh

⁶ Trakya Yeşilyurt Gazetesi: Haftada iki gün pazartesi, Perşembe günleri neşir olunur. 30 Teşrin-i sani 927 tarihinde intişara başlamıştır. Sahibi imtiyaz ve müdür-ü mesulü ve başmuharriri Ali Rıza, muharriri Mustafa Şerif Beylerdir (T.C. Devlet Salnamesi, 1927-1928, 1034).

sistemi, fiyat kontrolleri, karne uygulaması, ihtikârla mücadele, vb. uygulamalara başvurmuştur⁷. Özellikle 1943 yılı bu artışların daha⁸ fazla hissedildiği bir yıl olmuştur. Örneğin; 1941 yılında 13.25 olan ekmek fiyatı 1943 yılında 39.48 olurken 1941 yılında 30.01 olan şekerin kilosu 1943 yılında 343.25 olmuştur. Bu durum temel tüketim maddelerindeki fiyat artışlarının sürekli toplumun gündeminde olduğunu ve hükümetin aldığı önlemlerin pahalılığa ve yiyecek darlığına çözüm getirmediğini göstermektedir. Trakyada Yeşilyurt Gazetesi'nde yer alan haberlerde de bu durumun ciddiyeti gözler önüne serilmiştir.

Konu ile ilgili olarak gazetede 97 habere rastlanmıştır. Bu haberlerin büyük bir kısmı Ankara Hükümeti'nin duyurduğu haberler olurken diğerleri Kırklareli merkez ve ilçelerindeki çalışmalarla ilgilidir. Gazetede bu konu ile ilgili yer alan haberlere şu örnekler verilebilir.

Bu haberlerden ilki Ali Rıza Dursunkaya'nın "Ne Duruyoruz. Haydi İş Başına!.." daveti ile başlamaktadır. Bu haberde yurdun birçok yerinde fakir halk için açılan aşevlerinden Kırklareli'deki muhtaç insanlar için de açılması gerektiği ifade edilmiştir. Açılan aşevi sayesinde muhtaç insanların en azından iş mevsimine kadar sıcak yemek ihtiyacı sağlanmış olacaktır. Haberde Halkevi, Belediye ve Kızılay'ın bu durumla derhal ilgilenmesi rica edilmiştir (Ne Duruyoruz. Haydi İş Başına!.., 1943).

"Hükümetin Mühim Bir Kararı" başlıklı bir diğer haberde; fakir ve muhtaç olduğu tespit edilen dar gelirli vatandaşlara tıpkı sabit gelirliler gibi ucuz ekmek verilmesinin Bakanlar Kurulu tarafından bildirildiği ve Anadolu Ajansından alınan bilgiye göre tespit edilen dar gelirlilerin sayısının 500 bin kadar olduğu açıklanmıştır (Hükümetin Mühim Bir Kararı, 1943). Resmi belgelerin de gösterdiği üzere Türkiye'de savaşın yaratmış olduğu hayat pahalılığından en çok etkilenen kesim sınırlı bir bütçe ile geçinmek zorunda kalan ve halkın büyük bir kısmını oluşturan dar gelirlilerdir. Devlet halkın bu kesimine doğrudan doğruya yardım yapmaya çalışmıştır ve böylece dar gelirlilerin piyasadaki talep baskısını azaltarak yurtiçindeki fiyat artışını durdurmaya çalışmıştır⁹. Türkiye'deki ekmek fiyatları 1933 yılından 1939 yılına kadar önemli bir artış göstermemiştir ancak savaş yıllarında fiyatlarda dikkat çekici bir yükseliş yaşanmıştır. Bu yükselişin 1943 yılına gelindiğinde 1939 yılına göre dört kat daha fazla olduğu gözlenmiştir¹⁰. Türkiye genelinde yaşanan bu sıkıntı Kırklareli'de de kendini hissettirmiştir. Ekmek fiyatlarının bir türlü düşmediği ve bunun arkasındaki nedenlerinin araştırılması gerektiği gazetede sıkça dile getirilmiştir (Düşmeyen Şey, 1943).

"Dar Gelirli Vatandaşlar İçin Karneler Hazırlandı" başlıklı haberde; Cumhuriyet gazetesinin Ankara'dan telefon ile öğrendiği bilgiye göre, sabit gelirlilerin yanı sıra dar gelirli vatandaşların da ekmek ve diğer iâşe ihtiyaçlarını karşılamaları için devlet tarafından ana karnelerin hazırlandığı ve bu karnelerin fotoğraflı olacağı açıklanmıştır (Dar Gelirli Vatandaşlar İçin Karneler Hazırlandı, 1943). Gazetede "Değişmez Gelirlilere Yapılan Tevziattan Kimler Faydalanacak" başlığı altında ise devletin yapacağı yardımlardan kimlerin yararlanacakları belirtilmiştir:

1. Değişmez gelirlilerin, beslemeye mecbur oldukları kimseler arasına, muhtaç babalar, üvey anne ve evlâtlar, öz ve üvey kardeşler girerler ve umumi dağıtımlardan istifade ederler.
2. Aile reislerinden ayrı yerde oturan subay ailelerinin istihkaklarını kolaylıkla alabilmeleri için bu gibi aileler, ikâmet ettikleri kazanın askerlik şubesine müracaatla kayıtlarını yaptıracaklar ve badema istihkaklarını şubeler vasıtası ile temin edeceklerdir.

⁷ Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA), 030.01.00.00.98.606.1.1./1945.

⁸ Başbakanlık İstatistik Genel Müdürlüğü, Fiyat İstatistikleri (1936-1947), Ankara: T.C. Ziraat Bankası Matbaası, 1948, ss.3-15.

⁹ B.C.A., 030.01.00.00.98.606.1.1./1945.

¹⁰ Devlet İstatistik Enstitüsü İstatistik Göstergeler (1923-2002), ss. 456-460.

3. Kocaları aleyhine boşanma davası açan kadınlar, ayrı yaşamak hakkına haiz olsalar bile mahkeme kararı kat'iyet kesbetmedikçe, kocalarının beslemek mecburiyetinde buldukları kimseler meyanındadırlar. Daireler buna göre bu gibiler hakkında muamele yapacaklardır.

4. İş bu tebliğ aynı zamanda resmî daire ve müesseseler için tamim mahiyetindedir (Değişmez Gelirlilere Yapılan Tevziattan Kimler Faydalanacak, 1943).

Piyasaya gelen 110 ton kadar mısırın belediye tarafından serbest satışına izin verilerek halktan ihtiyacı olanların yiyecek mısırlarını kolayca temin etmesi ve bir haftadan beri Kırklareli halkının basma ihtiyacının büyük ölçüde giderilmesi halkı rahatlatmıştır (Piyasamıza Bol Miktarda Mısır Geldi, 1943; Basma, 1943). Ankara'dan edinilen bilgiye göre; şekerin ucuzlatılması yönünde yapılan araştırmaların sonunda şeker fiyatlarının ucuzlatılması kararına varıldığı, elde bulunan 47 bin ton şekerin yeni mahsule kadar ihtiyacı karşılayacağı düşüncesinin şekerin ucuzlatılması kararında etkili olduğu ve şekerin 3 liraya indirileceği hakkındaki haberlerin gerçeği yansıtmadığı bildirilmiştir (Şeker Fiyatı Düşecek mi?, 1943). Ayrıca dar gelirli vatandaşların haziran ayı sonuna kadar 6 aylık şeker ihtiyacının giderileceği ve nüfus başına 300 gram olarak dağıtılacağı haberi de halka duyurulmuştur (Dar Gelirlilere Şeker Tevziatı, 1943). “İaşe Teşkilatı” başlığıyla verilen haberde; iaşe işlerinin İçişleri Bakanlığı'na devredilmesiyle 1943 bütçesinde, bakanlık merkez ve mühlakat kadrolarında iaşe işleri ile ilgilenen memuriyetler oluşturulacaktır. Nüfusu 17 binden 25 bine kadar olan kazalarda ise iaşe büroları açılacağı ve oluşturulacak yeni memuriyetlere adam kayırmak maksadıyla memur tayin edilemeyeceği, işinin ehli olan kimselere vazifenin verilmesi gerektiği İçişleri Bakanı'nın gönderdiği tamim ile bildirilmiştir (İaşe Teşkilatı, 1943). “Yoğurt Neden Pahalı?” haberinde; yoğurtçuların aldıkları süt fiyatlarına oranla yoğurdu 50 kuruşa sattıklarının muvafık olmadığı ve Belediye Encümeni ile İaşe Memurluğunun bu durumla ilgilenmesinin istenildiği anlatılmıştır (Yoğurt Neden Pahalı?, 1943). Kahve; savaş yıllarında dışarıdan ithal edildiği için temininde önemli güçlükler görülen ancak her şeye rağmen halkın en çok aradığı tüketim maddelerindedir. Kırklareli halkının kahve ihtiyacı Belediye İaşe Bürosunun kararı ile çözümlenerek gazete aracılığı ile halka duyurulmuştur. Kahve dağıtımı için halkın, dağıtım pusulaları ile birlikte İaşe Bürosu'na başvurmaları gerektiği ve hane başına 50 gram kahve dağıtılacağı, bu dağıtım işinin ise bir ay devam edeceği “Kahve Tevziatı” haberi ile bildirilmiştir (Kahve Tevziatı, 1943). Temininde güçlük çekilen en önemli tüketim maddesini hiç kuşkusuz giyim eşyaları oluşturmuştur. Hükümet, ithal edilen giyim eşyalarının büyük bir çoğunluğunun fakir halka dağıtılması yönünde bir karar almıştır. Bu eşyaların 108 bin metresinin Kırklareli vilâyeti ve tüm kazalarının kullanımına verileceği haberi, geçen sene mahsulü olmadığından eşyaya para ayıramayan, bu sene ise elde ettikleri mahsul fiyatının yiyecek eşya fiyatlarını karşılayamaması nedeniyle zor duruma düşen köylüleri çok sevindirmiştir (Giyim Eşyası, 1943). Savaş yıllarında halkı zor duruma düşüren olaylardan biri de; savaş fırsatına çevirerek yararlanan ve “savaş zengini” olarak tabir edilen kişilerin ortaya çıkmasıdır. Bazı yiyecek maddelerinin farklı dükkânlarda farklı fiyata satıldığı yani hiçbir dükkândaki mal fiyatının diğerine uymadığı ve piyasaya çok miktarda bozuk zeytinyağının sürüldüğü, Belediye ve Sağlık Ocağı'nın bu durum ile ilgilenmesi gerektiği haberlerine gazetede sıkça yer verilerek halk bilgilendirilmeye çalışılmıştır (Dükkânların Kontrolü, 1943). Maliye Bakanlığı'nın Varlık Vergisi ile ilgili haberinde; İzmir ve İstanbul gibi ticaret merkezlerinde yapılan incelemeler neticesinde bazı müesseselerin ve zümrelerin kazançlarına oranla çok düşük bir miktarda vergi verdiği ve bu nedenle on yedi seneden beri uygulamaya konulan Kazanç Vergisi Kanunu'nda değişiklik yapılmasının daha doğru olacağı ifade edilmiştir (Kazanç Kanunu'nda Değişiklik, 1943).

1939-1945 yılları arasında gerçekleşen II. Dünya Savaşı'na doğrudan katılmamış olmasına rağmen her an savaşa girebileceği endişesiyle seferber edilen Türkiye savaşın tüm olumsuzluklarını yaşamıştır. Sağlık alanında yaşanan olumsuzluklar da bunlardan biri olmuştur. Bu dönemde ekonominin kötü gidişatı fakirliği ve yoksulluğu arttırmıştır. Bu durum ise halkın aç ve gıdasız kalarak bulaşıcı hastalıklara

yakalanmasına neden olmuştur. Savaş döneminde Türkiye’de görülen bulaşıcı hastalıkların başında çiçek, frengi, tifüs, verem ve sıtma gelmektedir. Devlet, imkânları doğrultusunda bu hastalıklarla mücadele etmeye çalışmıştır ve halkı da bu mücadeleye davet etmiştir (Çakırçoban, 2010, 20-23; Tekin, 2011, 51). Türkiye’de tifüs hastalığı II. Dünya Savaşı’na kadar ara ara görülürken. II. Dünya Savaşı’nın başlamasıyla birlikte yurdun çeşitli yerlerinde ve farklı zaman aralıklarında artış göstermiştir. Özellikle 1943 senesinin ilk aylarında çoğalmaya başlayan tifüs Mart ve Nisan aylarında salgın halini almıştır¹¹. Trakya’da Yeşilyurt gazetesi de bu salgına karşı halkı bilinçlendirme görevini üstlenmiştir. Trakya’da Yeşilyurt gazetesinde insan sağlığını tehdit eden bu hastalıklarla ilgili haberlere sıkça yer verilmiştir. Bu haberlerden birinde; son günlerde İstanbul’da birden fazla tifo vak’asına rastlanıldığı ve bütün resmi-hususi müstahdemlerin de tifo ile mücadele etmek için tifo aşısının yapılmasının mecburi olduğu bildirilmiştir (İstanbul’da Tifo Aşısı Mecburiyeti, 1943). “Tifüs Salgınına Karşı Şiddetli Mücadele” başlığı ile verilen bir diğer haberde de Sağlık Bakanlığı’nın tebliği halka duyurulmuştur. Buna göre:

Sihhat Vekâleti’nin Tebliği

Bütün hastalıklarda olduğu gibi lekeli humma mücadelesi içinde de muvaffakiyetin en mühim amili hastaların vaktile haber alınmasıdır. Bu itibarla:

1. Tabibler tesadüf ettikleri ve yahut öğrendikleri lekeli humma vak’alarını muhtemel bulaşma yollarını da göstermek üzere derakab ve en kısa zaman zarfında alakadar sıhhat makamlarına bildirecekler ve bu haber verme için kan muayenesi neticesini beklemeyeceklerdir.
2. Şüpheli vak’aların da haber verilmesi kanunen mecburi olduğundan yüksek ateşi üç gün devam eden şüpheli hastaların da hemen bildirilmesi icabeder.
3. Umûmi Hıfzıssıhhat Kanunu’nun 61. Maddesi mucibince hastalıkları haber vermekle mükellef olan mektep, fabrika, imalathane, hayır müesseseleri, ticarethane ve mağaza, otel, pansiyon, han, hamam, hapishane sahip veya müstecirleri ve müdürleri, apartman kapıcıları buldukları mahallerde ve köy ihtiyar hey’etleri köylerinde zuhur eden vak’aları ve eczacılar, diş tabibleri ve hasta bakıcılar, ölü tabutlayan ve yıkayanların da san’atlarını icra hasebile muttali oldukları veya şüphe ettikleri her vak’ayı sıhhat makamlarına veya en yakın polis veya jandarma karakoluna haber vermeleri lazımdır.

Kanunun emrettiği bu mecburiyetleri yapmayanlar hakkında hemen takibat yapılarak mahkemeye verileceklerdir (Tifüs Salgınına Karşı Şiddetli Mücadele, 1943).

Çiçek hastalığının yayılmasını önlemek için gerekli olan çiçek aşısının Sağlık Ocağında yapılacağı ve halkın alınan tedbirlere katılımının gerektiği haberi de sağlık alanında gazetede yer alan bir başka duyurudur (Çiçek Aşısı, 1943).

İncelenen Trakya’da Yeşilyurt gazetesinde sağlık ile ilgili olarak yer verilen ilânlar ve reklamlar, dönemine ışık tutan belgeler arasındadır. Bu ilânlar ve reklamlar yurdun içinde bulunduğu dönem hakkında fikir vermektedir. Verilen bir ilanda sıtma hastalığına karşı “Atebrin” adlı ilacın şifa olduğu ve bu ilacın doktorlara danışılarak alınması gerektiği bildirilmektedir (Atebrin, 1943). Bu reklamdan da anlaşılacağı üzere 1943 yılında yurt genelinde artan sıtma hastalığının önemi konusunda halk bilinçlendirilmeye çalışılmıştır.

Trakya’da Yeşilyurt gazetesi hem yayın hayatını sürdürdüğü Kırklareli ili ve Trakya Bölgesi ile ilgili haberleri hem de II. Dünya Savaşı’na katılan Almanya, Rusya, İngiltere, İtalya ve Bulgaristan’da meydana gelen önemli gelişmeleri okurlarına ulaştırmaya çalışmıştır. Gazetede yer alan ilk yurtdışı haberi Almanya ile ilgilidir. “Berlin Büyükelçimizin Beyanatı” başlığı altında: Berlin B. Elçimiz B. Saffet Arıkan’ın Berlin’de verdiği beyanata yer verilmiştir:

¹¹ B.C.A., Fon Adı: Başbakanlık Muamelat Müdürlüğü Evrakı (30.10)/Yer No:15.84.32. Ragıp Üner, “Tifüs Hastalığı ve Tedavi Çareleri”, Cumhuriyet, 27 Şubat 1945.

Türkiye-Almanya münasebetleri samimi ve dostanedir. Evvelce yapılan anlaşmalara tevfikana harp malzemesi satın almak maksad ile Almanya, Hükümetimiz emrine 100 milyon marklık bir kredi açtığına dair Anadolu Ajansının gazetelere verdiği okumuş olacağınız bu habere ilâve edilecek yeni bir şey yoktur. Hükümetle temas ettikten ve resmi işlemleri bitirdikten sonra gelirken olduğu gibi dönerken de tamamiyle memnun olarak vazifem başına hareket ediyorum.” (Berlin Büyükelçimizin Beyanâtı, 1943).

İlk cephe haberleri de Berlin’den alınan bilgilere göre verilmiştir. Bu haberden Doğu Cephesi’nin güney kısmındaki savunma savaşlarının tüm hızıyla devam ettiği ve Almanya’nın Sovyetlere karşı şiddetli hücumlarda bulunarak ağır kayıplar verdirdiği öğrenilmiştir. Kafkasya’nın batısındaki savaş ise tekrar başlamıştır ve düşman kuvvetlerinin tanklarla yaptığı hücumlar geri püskürtülmüştür. Bu saldırılar sonucunda ise bir Sovyet süvari alayının hemen hemen yok edildiği haberi halk ile paylaşılmıştır (Alman Harp Tebliği, 1943). Karşı saldırıya geçen Ruslar, Lodoga gölünün güneyinde tekrar geri püskürtülmüştür. Alman uçakları, Rus demiryollarına saldırarak 44 tankı tahrip etmiştir (Alman Resmi Tebliği, 1943). “Alman Tebliği” ile Sovyetlerin Azak denizinin kuzeyinde tekrar Alman hatlarına karşı saldırıya geçtiği, bu saldırı sonucunda Sovyetlerin geri püskürtüldüğü, Kiev ve Gomel arasında düşman tarafından yapılan Alman ordusunu yorma teşebbüsünün ortadan kaldırıldığı ve İtalya’nın kuzeyinde savaşın şiddetli bir şekilde cereyan ettiği anlatılmıştır (Alman Tebliği, 1943).

“Berlin’in Bombardımanı” haberi ise Londra’dan alınan bilgiye göre verilmiştir:

Londra (a.a.) 17- İngiliz hava nazırlığının tebliği: Ağır bomba uçaklarında mürekkep büyük bir teşkil Berline hücum etmiştir. Hava bütün yolun devamınca bulutlu idi. Fakat teşkillerimiz Berlinin üzerine geldiği zaman hedef sahasını aydınlık bulmuştur. Berline çok miktarda yüksek infilâklı tahrip ve yangın bombaları atılmıştır. Uçaklarımız Berlin üzerinden ayrılırken birçok büyük yangınlar başlamış bulunuyordu. Bomba uçaklarımızdan birisi kayıptır. Dün geceki hücum Berline yapılan akınların 54üncüsüdür. Son hücumda Berline bombalanan hedefler arasında demir yolları, mühimmat fabrikaları, endüstri müesseseleri ve elektrik santralleri vardır (Berlin’in Bombardımanı, 1943).

Doğuda Almanlar aylardan beri devam eden sessizliğini bozarak tekrar şiddetli saldırılara geçmiştir ve Alman ordusunun bu saldırıları hakkında çeşitli görüşler ileri sürülmüştür (Doğu Cephesinde, 1943). Ayrıca Moskova görüşmelerinin başladığı sıralarda Hitler, genel karargâhında çok sayıda sivil ve askerî grubun katılımı ile önemli bir toplantı yaparak siyasî ve askerî durum hakkında bilgiler vermiştir (Hitler’in Umumî Karargâhında, 1943).

Gazetede Sovyetler Birliği haberleri Sovyet Harp Tebliğine dayanılarak verilmiştir. Buna göre Güney Kafkasya’daki saldırılarına devam eden Kızıl Ordu, Almanlara karşı iki büyük çaplı saldırı gerçekleştirmiştir. Bu saldırıların ilki kuzey batıda gerçekleşirken ikincisi ise Koteltikvo demiryolu üzerinde gerçekleşmiştir (Rusların Tebliğine Göre İlerliyorlar, 1943).

Moskova (A.A) 10- Gece yarısı neşredilen Sovyet tebliğine ektir. Rostof bölgesinde bütün Alman karşı hücumları püskürtülmüştür. Kıtalarımız düşman hatlarını yarmış ve ilerlemiştir. Batı bölgesinde kıtalarımız 40 tank, top ve mühimmat deposu ele geçirmiştir. Cenup batı cephesinde kıtalarımız bir hava meydanını ele geçirmiş ve burada bulunan 30 bomba uçağını iğtinam etmiştir. Karamatoskoya bölgesinde Ruslar Almanları geri atarak ilerlemeğe devam etmişlerdir. Düşmana ağır kayıplar verildi. Blaskoya bölgesinde birkaç meskun yer ele geçirildi. Kurk bölgesinde kıtalarımız taarruz hareketlerine devam ederek birçok büyük şehirleri ele geçirmiştir. (Sovyet Harp Tebliği, 1943).

Zaman zaman radyo haberleri de gazetede yer bulmuştur. Radyodan dinlenen haberlere göre süngü ve el bombası muharebesi için bir buçuk milyonluk yeni bir Rus ordusu hazır olacaktır (Hazırlanacak Yeni Bir Ordu, 1943) ve Ruslar, Kiev’in 9 kilometre kuzeyinde bulunmaktadır (Ruslar Kiev’e 9 Kilometre Kaldılar, 1943). Moskova Konferansı ile ilgili bilgiler “Moskova’da İlk Toplantı Molotov’un Nutku”

başlıklı haber ile verilmiştir (Moskova'da İlk Toplantı Molotov'un Nutku, 1943). Moskova Konferansı'na iyi şartlar altında başlayan üç müttefik devlet Amerika, İngiltere ve Rusya, Almanya'yı bir an önce ezmek için iş birliğine hazır bulduklarını ifade etmişlerdir (Moskova Konferansı ve Müttefikler Basını, 1943).

İngiltere Başbakanı Churchill'in Türkiye ziyaretine oğlu tarafından kullanılan dört motorlu bir liberatör uçağı ile Adana havaalanına geldiği haberi dikkat çekicidir. Başbakan Saraçoğlu, Dışişleri Bakanı Menemencioğlu ve Mareşal Fevzi Çakmak tarafından karşılanan Churchill, Yenice'ye hareket ederek Milli Şef'in davetine iştirak etmiştir (Churchill Türkiye'yi Ziyaret Etti, 1943). "Ruzvelt-Çörçil Deklerasyonu" hakkında Beyaz Saray'dan öğrenildiğine göre, Churchill ve Roosevelt görüşmeleri hakkında ortak bir bildiri oluşturacaklardır. Hazırlık aşamasında olan bildirin ise kısa olacağı öngörülmektedir (Ruzvelt-Çörçil Deklerasyonu, 1943). "İngiliz Gazetelerinin Mütalaası" haberi ile Londra basınında Sofya bombardımanının Doğu Avrupa'daki savaşın yeni safhasının başlangıcını teşkil edeceği bildirilmiştir (İngiliz Gazetelerinin Mütalaası, 1943).

Tunus alındıktan bir ay sonra hazırlık yapan Anglosakson kuvvetlerinin hangi cephede ve nereye saldıracağı düşünülürken İtalya'nın Pantelleria adası denizden ve havadan saldırıya uğramıştır. On gün boyunca devam eden saldırılar karşısında İtalya karşı koyamayarak teslim olmuştur. Lampedusa ve Linosa adalarında meydana gelen saldırılarda buralarda teslim olarak bu üç adanın işgali ile Sicilya Boğazı müttefiklerin kontrolü altına alınmıştır (Anglosaksonlar-İtalyan Adaları, 1943). "İtalya'da" başlıklı haberde; bütün dünyanın gözü birkaç haftadan beri İtalya ve özellikle Sicilya'da meydana gelen savaştadır denilerek büyük bir imparatorluğu kaybettikten kısa zaman sonra Sicilya'nın da dörtte üçünü kaybeden ve müttefik ordularının bombardımanı ile manevi anlamda çöken İtalya, Mussolini'yi iktidardan indirmiştir denilmektedir. İtalya'da bu dönemde olağanüstü tedbirler ve kararlar alan askerî diktatörlüğün hüküm sürmesine rağmen faşizm aleyhinde zaman zaman gösteriler yapılmakla beraber yirmi seneden beri sesi soluğu çıkmayan siyasi partilerin de beyannamelerde bulunmaya başladıkları anlaşılmaktadır (İtalya'da, 1943). General Eisenhower tarafından yayınlanan bir bildiri ile saat 16.54'te İtalya'nın teslim olduğu haberi New York radyosundan bildirilmiştir (İtalyanlar, Müttefiklerin Ağır Basan Taarruzları Önünde Kayıtsız ve Şartsız Teslim Oldular, 1943).

Londra (A.A.) Royter ajansı bildiriyor.

Şimal Afrikadaki müttefik kuvvetler başkomutanı General Eisenhower umumî karargâhı tarafından neşredilen tebliğ:

İtalyan hükûmeti silahlı kuvvetlerini kayıtsız ve şartsız teslim etmeği teklif etmiştir. Müttefik kuvvetler başkomutanı sıfatile askerî mütareke teklifini kabul ettim. İleri sürdüğüm mütareke şartları İngiliz, Amerikan ve Sovyetler birliği hükümetleri tarafından tasvip edilmiştir. Mütareke benim mümessilimle Mareşal Badoğlionun mümessili arasında imzalanmış ve bu andan itibaren meriyete girmiştir. Birleşmiş milletler orduları ile İtalyan orduları arasında muhasamat derhal sona ermiştir. Alman mütecavizleri İtalyan topraklarından dışarı atmak hususunda yardımda bulunacağız. Bütün İtalyanlar birleşmiş milletlerin yardım ve müzaheretine mazhar olacaktır (İtalyanlarla Mütareke İmzalandı, 1943).

"İtalyan Mareşalinin Beyanatı"nda da mütareke istediği duyurulmuştur:

Londra (A.A.) Mareşal Badoğliyo radyoda yaptığı beyanatta ezcümle şöyle demiştir:

Düşmanın ezici kudretine karşı gayri müsavi şartlar dâhilinde mücadeleye devam etmenin imkânsızlığını takdir eden İtalyan hükûmeti millete daha büyük bir fenalık gelmesine mani olmak gayesi ile İngiliz, Amerikan müttefik kuvvetleri başkomutanı General Eisenhower'den mütareke istemiştir. Bu talep kabul edilmiştir. Bu sebeple İtalyan kuvvetleri İngiliz-Amerikan kıt'alarına karşı her yerde muhasamata nihayet vereceklerdir (İtalyan Mareşalinin Beyanatı, 1943).

Manchester Guardian gazetesinin siyasî yazarı tarafından kaleme alınan “Müttefikler ve Badoglio Hükümeti” başlıklı yazı, İtalya ile Birleşmiş Milletler arasındaki ilişkileri tahlil ederek; İtalya ile müttefikler arasındaki ilişkinin Türkiye’yi de ilgilendirdiği, Türkiye’nin savaşmamasına rağmen bir müttefik devlet olduğu sonucuna varmıştır (Türkiye ve İtalya Meselesi, 1943).

Almanya ile Bulgaristan arasında, Almanya’da çalışmak üzere Bulgar işçi gönderilmesini öngören bir anlaşma yapılmıştır. Anlaşmanın Bulgar işçilerinin yararına olan sigorta esasını da içerdiği Bulgar heyeti tarafından bildirilmiştir (Bulgarlar Almanya’ya İşçi Veriyor, 1943). Bulgaristan’daki İsviçre diplomatı, bütün İsviçreli kadınların çocukları ile birlikte Bulgaristan’ı derhal boşaltması emrini vermiştir. Ayrıca Karadeniz sahilinde bulunan sivil halkın boşaltılması işinin de tamamlandığı bildirilmiştir (İsviçreli Bulgaristan’ı Süratle Terk Ediyorlar, 1943). Anadolu Ajansı’nın Sofya muhabirinden alınan bilgiye göre; İtalya’da hava üssü bulunan müttefikler buradan havalandırdıkları uçaklarla Bulgaristan’ın başkenti Sofya’ya saldırmıştır. 130 uçak ile gerçekleştirilen saldırıda Sofya üzerine 200 bomba atılmıştır. Saldırının bir saatten fazla sürmesi ve Pazar gününe denk getirilmesi ölen ve yaralananların sayısının fazla olmasına neden olmuştur (Bulgaristan’a Hava Akını, 1943). Bulgar Ajansının resmî tebliğine göre; Pazar günkü hava akınında Sofya şehrine 238 bomba düşmüştür ve 150 ev tamamen, 30 ev kısmen harap olmuştur. Bu hava akını neticesinde 56 kişinin cenazesi dün merasimle kaldırılmıştır (Balkanlar ve Harp, 1943). Yaşanan olumsuzluk sonucunda Bulgar hükümeti, halktan isteyenlerin şehri boşaltabileceği kararını almıştır (Bulgaristan’da, 1943). Çarşamba günü öğle vaktinde 60 bomba ve 40 avcı uçağından oluşan bir hava birliği Sofya’yı ikinci kez bombalamıştır. Sofya şeker fabrikası semti ve diğer semtlerde zararların olduğu öngörülmektedir (Sofya’nın İkinci Bombardımanı, 1943).

“Sofya Tahliye Ediliyor” haberi ise şöyledir:

Anadolu ajansı-Svenska gazetesinin bildirdiğine göre Bulgar başşehri Sofyanın tahliyesi devam etmektedir. Şimdiye kadar 25 bin Bulgar Sofyayı terk etmiştir. Başka bir haberde, müttefik uçaklarının Sofya üzerine yeniden beyannameler atmış olduklarını bildiriyor. Bu beyannamelerde Sofyanın yeniden bombardıman edileceği bildirilmektedir (Sofya Tahliye Ediliyor, 1943).

Müttefiklerin bir çıkarma hareketinde bulunma olasılığı Bulgaristan’da endişe ile karşılanmıştır. Bulgar bakanlar bir taraftan şehir şehir dolaşarak memleket savunmasına karşı halkı bilgilendirirken diğer taraftan yabancı devletlere eğitim için giden Bulgar gençlerinin memleketlerine dönmesini istemişlerdir. Bunun yanı sıra Rusların en büyük Bulgar koruyucusu olduğu düşüncesi, Bulgar gençleri üzerinde komünist hareketlerin yayılmasına neden olmuştur. Sofya’nın Anglosaksonlar tarafından bir ay içinde üç defa bombalanması da sınırları iyice germiştir (Bulgaristan’da, 1943).

Gazetede bu ve benzeri haberlerin yanı sıra yurtiçi ve yurtdışında yayınlanan çeşitli gazete ve radyo haberlerine de yer verilmiştir. Bu haberlere örnek olarak “Tunusta Alamanlar Taarruza Geçti” başlıklı yazı verilebilir. Vişi Radyosunun bildirdiğine göre; Alman ve İtalyan kuvvetleri İngilizlerden önce harekete geçerek sekizinci orduya karşı saldırmışlardır. Bu saldırı Mihver hava kuvvetleri tarafından da desteklenmiştir (Tunusta Alamanlar Taarruza Geçti, 1943). “Almanlar Şiddetli Mukavemet Ediyorlar:”

Cezayir 24 (A.A) Cezayir radyosu mihver mukavemetinin hala çok şiddetli olduğunu ve Fransız kıtalarının Gabes şimalinde ilerlediğini bildiriyor. Amerikalılar Maknesyi doğusunda ilerlemeğe devam ettikleri gibi 8inci ordu da Elhammama doğru hamlesine ve Maretine hattına karşı çevirme hücumuna devam ediyor (Almanlar Şiddetli Mukavemet Ediyorlar, 1943).

3. Trakya'da Yeşilyurt gazetesinde (1943) yayımlanan siyasi, toplumsal ve kültürel haberler

3.1. Siyasi haberler

Çalışmaya da konu edilen 1943 yılı hem tek parti döneminin son milletvekili seçiminin yapılması hem de Cumhuriyet tarihinin ilk seçim kanununun çıkarılması bakımından önemlidir. 14 Aralık 1942 tarih ve 4320 sayılı Mebus Seçim Kanunu, 1908 yılında yürürlüğe giren İntihabı Mebusan Kanunu¹²nu ve bu kanunun getirdiği birçok düzenlemeyi yürürlükten kaldırarak Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk seçim kanunu unvanını almıştır. Cumhuriyet döneminde yapılan tüm genel seçimler (1939 seçimleri de dâhil) İntihabı Mebusan Kanunu'na göre yapılmış olmasına rağmen 1943 yılı genel seçimleri yeni kanun doğrultusunda yapılmıştır (Unat, 2015: 167). 23 Şubat 1943'de İsmet İnönü, CHP'nin milletvekili adaylarını bir beyanname ile duyurmuştur. Bu beyanname ile ikinci seçmenlere birden fazla yerleşim yerinde tercih hakkı sunulmuştur ve 38 ilde milletvekili sayısının üzerinde bir sayı ile aday gösterilmiştir. Dolayısıyla bu 38 ilin çıkaracağı 334 milletvekiline karşılık ikinci seçmenlere tanınan tercih hakkı sayesinde bu sayı 412 adayı bulmuştur. 63 ilde yapılan ve iki dereceli çoğunluk seçim sistemi uygulamasının sonuncusu olan 28 Şubat 1943 tarihli seçim sonucunda TBMM 455 milletvekilinden oluşmuştur. 8 Mart 1943'ten 14 Haziran 1946 tarihine kadar görevini yerine getiren TBMM, tam 3 yıl 4 ay 23 gün açık kalmıştır (Olgun, 2011: 20).

Trakya'da Yeşilyurt gazetesi yurtiçinde meydana gelen siyasi olayları; 1943 yılı genel seçimleri, CHP kongre ve faaliyetleri gibi başlıklar altında detaylı bir şekilde okura sunmuştur. 14 Aralık 1942 tarihinde kabul edilen 4320 sayılı Mebus Seçimi Kanunu¹³'nda; Türkiye Cumhuriyeti genelinde milletvekili seçiminin vilâyetler itibarıyla yapılacağı ve her vilâyetin bir seçim dairesi ve her nahiyenin ise bir seçim şubesinin olacağı; Türkiye Cumhuriyeti halkının her 40 bin nüfus için bir milletvekili seçebilme hakkının olduğu ve TBMM, Teşkilat-ı Esasîye Kanunu'nun 25. maddesine göre seçim yenilenmesine karar verir ise bu durumu İçişleri Bakanlığı tarafından vilâyetlere duyurulması gerektiği ifade edilmiştir (Mebus Seçimi Kanunu, 1943). Gazetenin bir sonraki nüshasında devamı verilen Kanun'da ise; seçmenlik şartları ve kimlerin milletvekili olacağı bildirilmiştir. Buna göre seçmenlik şartları; 22 yaşını bitirmiş olmak, kamu hizmetlerinden uzaklaştırılmamış olmak, kısıtlı olmamak ve yabancı bir devletin resmî hizmetinde bulunmamış olmaktadır. Yabancı bir devletin resmî hizmetinde bulunanlar, ağır hapis cezasına mahkûm olanlar, kısıtlılar, yabancı ülke vatandaşı olduğunu iddia edenler, herhangi bir kamu hizmetinden uzaklaştırılmış olanlar, Türkçe okuyup-yazmak bilmeyenler ve 30 yaş altında olanlar ise milletvekili seçilemeyecektir (Mebus Seçimi Kanunu, 1943). TBMM tarafından milletvekili seçiminin yenilenmesine karar verilmesi üzerine İçişleri Bakanı Recep Peker'in genel müfettişliklere ve valiliklere gönderdiği bildiri; Mebus Seçim Kanunu hükümleri çerçevesinde derhal seçim işlerine başlanması gerektiği ifade edilmektedir. Buna göre nüfus yazımı işine hızla başlanmalıdır ve yazı işi devam ederken bir yandan da teftiş heyetleri kurulmalıdır. Esas defterler en geç 28 Ocak günü her yerde tamamlanarak teftiş heyetlerine verilmelidir ve bu teftiş heyetlerinin de 2 Şubat akşamına kadar defter incelemelerini bitirmiş olmaları gerekmektedir (Bütün Yurdda Seçim Faaliyeti Başladı, 1943). "Kaç Mebus Çıkaracağız" ile Kırklareli vilâyeti nüfusunun 175 bine tekabül ettiği ve Mebus Seçimi Kanunu'na göre bu seçimlerde Kırklareli vilâyetinden 5 milletvekili çıkacağı halka bildirilmiştir (Kaç Mebus Çıkaracağız, 1943).

¹² İki dereceli ve basit çoğunluk seçim sistemini esas alan bu kanun, I. Meşrutiyet döneminde çıkarılmış olup 1923, 1927, 1931, 1935 ve 1939 seçimleri bu kanuna göre yapılmıştır. Bu kanun ile halk öncelikli olarak ikinci seçmenleri (müntehib-i sâni), bu ikinci seçmenler de "saylav" olarak adlandırılan mebusları seçmişlerdir (TÜİK, 2012: 10).

¹³ Haberin tamamı gazetenin 1210. sayısında bulunmaktadır.

“Seçim Şubeleri Memurları” ile ilgili olarak: “Mebus intihabı seçim şubeleri reis ve kâtipliklerine merkez teftiş heyetince seçilen zevat yarın nahiyelere hareket edeceklerdir. Vilâyetin her tarafında C.H.P. ikinci seçmen namzetleri yoklaması ikmal edilmiştir.” (Seçim Şubeleri Memurları, 1943).

Merkez kaza ikinci seçmen listesi ise aşağıdaki gibidir:

1. Vali Kâzım Demirer, 2. Vali Kâzım Demirer Eşi Şekibe Demirer, 3. C.H.P. Vilâyet İdare Heyeti Reisi Tahir Taner, 4. C.H.P. Vilâyet İdare Heyeti Azası Feridun Cicioğlu, 5. C.H.P. Vilâyet İdare Heyeti Azası Hamza Yanardağ, 6. C.H.P. Vilâyet İdare Heyeti Azası Kavaf Emin, 7. C.H.P. Vilâyet İdare Heyeti Azası Avukat Nuri Engin, 8. C.H.P. Vilâyet İdare Heyeti Azası Reşit Altay, 9. C.H.P. Vilâyet İdare Heyeti Azası Hüseyin Avni Elçioğlu, 10. C.H.P. Vilâyet İdare Heyeti Azası İdris Aksulu, 11. C.H.P. Kaza İdare Heyeti Reisi Haşim Peksöz, 12. C.H.P. Kaza İdare Heyeti Azası İlhan Berkmen, 13. C.H.P. Kaza İdare Heyeti Azası Üzeyir Koçtürk, 14. C.H.P. Nahiye İdare Heyeti Azası Hamit Büke, 15. Cumhuriyet Müddei Umumisi Feyzi, 16. Defterdar Muhiddin, 17. Mektupçu Tevfik Özkaya, 18. Emniyet Müdürü Alaeddin Eriş, 19. Belediye Meclisi Azasından Ali Rıza Dursunkaya, 20. Belediye Meclisi Azasından Şevki Güre, 21. Belediye Meclisi Azasından İsmail Demircioğlu, 22. Belediye Meclisi Azasından Cemil Alınak, 23. C.H.P. Vilâyet Parti Sekreteri Rasim Şar, 24. Köy Bürosu Mümeyyizi Cemil Arıburnu, 25. Öğretmen Hacer Sözen, 26. Bayazıt Mahallesi Parti Ocak Azası Kâzım Ersan, 27. Karakaş Mahallesi Parti Ocak Reisi Osman Dinçer, 28. Karacaibrahim Mahallesi Parti Ocak Reisi Osman Özavcı, 29. Camikebir Mahallesi Parti Ocak Reisi Yusuf Özmadenci, 30. Hacızekeriyi Mahallesi Parti Ocak Reisi Abdurrahman Güngör, 31. Eriklice Köyü Parti Ocak Reisi Hasan Özcan, 32. Demircihalil Köyü Parti Ocak Reisi İsmail Özer, 33. Karahıdır Köyü Parti Ocak Reisi Ahmet Cebeci, 34. Ahmetçe Köyü Parti Ocak Reisi Aziz Yolaçar, 35. Karakoç Köyü Parti Ocak Reisi Arif Sert, 36. Asılbeyli Köyü Parti Ocak Reisi Salih Anaç, 37. Umumi Meclis Azasından Ahmet Ziya Çetintaş (Merkez Kaza İkinci Müntehipler Listesi, 1943).

Vilâyet Genel Meclisi altıncı toplanma devresinin birinci toplantısını vali Kâzım Demirer başkanlığında 17 Şubat 1943 Çarşamba günü yapmıştır. Toplantıya valinin konuşması ile başlanarak üyelerin seçim mazbataları okunup kabul edilmiştir. Sonrasında Tahir Taner ikinci başkan, Tahsin Gürel ve Zühtü Sönmez ise kâtip seçilmiştir (Umumî Meclis, 1943).

Kırklareli vilâyeti yedinci devre CHP milletvekili adayları şöyledir:

1. Zühtü Akın, Altıncı Devre Kırklareli Milletvekili, 2. Kemal Doğan, Altıncı Devre Ağrı Milletvekili, 3. Nafi Atuf Kansu, Altıncı Devre Giresun Milletvekili ve CHP Umumî İdare Heyeti Azası, 4. Şevket Ödül, Altıncı Devre Kırklareli Milletvekili ve CHP Bölge Müfettişi ve 5. Dr. Fuat Umay, Altıncı Devre Kırklareli Milletvekili (C.H.P. Mebus Namzetleri, 1943)

Parti genel başkanı Ankara milletvekili İsmet İnönü, TBMM tarafından Cumhurbaşkanlığı'na seçilince Trakya Yeşilyurt gazetesi tarafından da tebrik edilmiştir (İsmet İnönü, 1943).

3.2. Toplumsal ve kültürel haberler

Trakya Yeşilyurt gazetesinde toplumsal ve kültürel haberlerden; eğitim haberleri, Kırklareli tarihi ile ilgili haberler, yardım kuruluşları ve halkevi haberleri ile tarım ve hayvancılık haberleri genellikle gazetenin ilk sayfasında yer alırken ilanlar altında yer alan kiralık, satılık, kayıp ilanları tebrik ve teşekkürler gazetenin ikinci sayfasında olduğu belirlenmiştir. Bu haberlerin sayısı ise 284'tür. Trakya Yeşilyurt gazetesinde eğitime önem verildiği konu ile ilgili haberlerin çok olmasından anlaşılmaktadır. İlkokul öğretmenleri hakkında yeni çıkan kanuna göre öğretmen kadrolarının Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirleneceği ve bu kadroların 1942 yılı başından itibaren 10 yıl devam edeceği “İlkokul Öğretmenlerini İlgilendiren Bir Kanun” adı altında ilgililere duyurulmuştur (İlkokul Öğretmenlerini İlgilendiren Bir Kanun, 1943).

Ali Rıza Dursunkaya da eğitim ile ilgili konuları köşesine taşımıştır. Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel'in radyoda milli eğitim davamız hakkında verdiği bilgiler “En Büyük Davamız” başlıklı yazısında açıklanmıştır. Buna göre yurttaki okuma çağında 2 milyon çocuk bulunmaktadır ancak bunlardan sadece

yarısı okula gidebilmektedir. Geri kalan köylerin ve mahallelerin ilkokula kavuşabilmesi için 41 bin okulun açılması gerekmektedir. Var olan 11 bin okulda 21 bin 600 öğretmen görev yapmaktadır. Öğretmen sayısının 40 bine çıkarılması için Köy Enstitüleri açılmıştır ve 15 sene sonra yurdun her köşesinde birer okul ve öğretmen olacağı hayalinin gerçekleşeceği ve bu okullarda temiz, bilgili, terbiyeli çocukların yetişeceği anlatılmaktadır. (En Büyük Davamız, 1943). "İlk ve Orta Okullarda Kış Tatili" haberi ile okulların tatil dönemleri halka duyurulmuştur. İkinci sınavların bitmesi nedeniyle orta ve teknik okulların 20 Mart'tan 26 Mart'a, ilkokulların ise 1 Nisan'dan 6 Nisan'a kadar tatil yapacağı bildirilmiştir (İlk ve Orta Okullarda Kış Tatili, 1943). Bir aydan beri devam eden haziran dönemi Devlet Ortaokul Sınavlarının ayın 30. günü Kırklareli ilinde bittiği, sınav sonuçlarının aynı gün içinde öğrencilere duyurulduğu, Okul Müdürü İbrahim Ertem'in mezun öğrencilerle son kez görüşerek onları tebrik ettiği ve talebelerine:

"Sizler yalnız ananızın, babanızın evlâdı değilsiniz; nefsinizin adamı da değilsiniz; sizler evvelâ vatanın ve milletin malısınız".

diyerek nasihatlerle uğurladığı haberi "Orta Okulda" başlığı ile verilmiştir. (Orta Okulda, 1943). Vilâyet Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan bilgiye göre; ortaokullar bütünleme ve eleme sınavlarının 13 Ağustos'ta başlayıp 6 Eylül Pazartesi günü sona ereceği, eleme sınavlarının sonuçları ise 28 Ağustos'ta öğrenciye duyurulacağı "Maarif Haberleri" yazısı ile duyurulmuştur (Maarif Haberleri, 1943). 5 Eylül 1943 Cumartesi günü saat 13.00'da Milli Eğitim Müdürü başkanlığında merkez Kocahıdır Okulu'nda bir toplantının yapılacağı, toplantı amacının köylerde devamsızlığın önünü almak olduğu, bu nedenle bütün köy ve merkez öğretmenlerinin aynı toplantıya katılması gerektiği "Maarifte Görüşmeler" başlığı altında ifade edilmiştir (Maarifte Görüşmeler, 1943). "Şehrimiz Ortaokulundan Devlet Parasız Yatılı İmtihanını Kazananlar" Selahaddin Bayraktaroğlu ve Mustafa Gerdanlı'nın il ortaokulunda yapılan devlet parasız yatılı sınavını kazandıkları ve bu iki talebenin, 3400 sayılı kanun gereği liseyi bitirdikten sonra Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yüksek tahsil kurumlarından birinde okutularak öğretmen yetiştirilecekleri ifade edilmiştir (Şehrimiz Ortaokulundan Devlet Parasız Yatılı İmtihanını Kazananlar 1943). Kepirtepe Köy Enstitüsü ilk mezunlarını verdiği bilgisi de "Kepirtepenin İlk Mezunları" başlığı ile paylaşılmıştır:

29 mezundan 18 tanesi bu ayın 22sinde Milli Eğitim Bakanlığında gelen sorular ile sınav yapılmışlar ve Hasanoğlu Enstitüsü yüksek kısmını kazanmışlardır. Diğer 11 mezunda yeni görevlerine başlamak üzere köylere gitmişlerdir. Bunlara sanat ve mesleklerine göre araba, pulluk ve sair malzeme verilmiştir (Kepirtepenin İlk Mezunları, 1943).

Trakyada Yeşilyurt gazetesinde Kırklareli ilinin tarihi hakkında 13 habere yer verilmiştir. Özellikle Kırklareli ilinde görev yapan nahiye müdürü, kaymakam, mutasarrıf ve valilerin biyografilerinin verildiği bölümler dikkat çekicidir. Biyografilere örnek olarak aşağıdaki haberler verilebilir. İlk olarak 4 İkinci Kanun 1943 tarihli "Kırkkilise'nin Geçirdiği Muhtelif İdarî Şekillerle Nahiye Müdürü, Kaymakam, Mutasarrıf ve Valileri"¹⁴ başlıklı yazıda; Cavit Paşa'dan sonra 1881 yılında Hasip Paşa'nın mutasarrıflığa tayin edilerek bu görevde dokuz yıl kaldığı, görevi süresince yeni bir hükümet konağı, jandarma dairesi ve hapishaneyi yaptırdığı ve şehrin tam ortasında bulunan eski tabakhaneleri Bağlıcadere boyuna kaldırttığı anlatılmaktadır. Hasip Paşa'nın yerine 1890 yılında Mustafa Neşet Paşa tayin olmuştur. Hizmeti sırasında Kırklareli ili için önemli işler başaran Mustafa Neşet Paşa, Belediye dairesini ve Guraba Hastanesi'ni yaptırmış, Kapan Camii'ni restore ettirmiş, Babaeski şosesi üzerinde mükemmel bir gazhane binası yaptırmış ve Hacı Hasan Ağa Vakfı'ndaki çeşmeleri kumandanın yardımlarıyla

¹⁴ Trakyada Yeşilyurt gazetesinin 1210, 1211, 1212, 1213 ve 1216 sayılarında yer alan "Kırkkilise'nin Geçirdiği Muhtelif İdarî Şekillerle Nahiye Müdürü, Kaymakam, Mutasarrıf ve Valileri" başlıklı yazılarda verilen bilgiler Ali Rıza Dursunkaya tarafından 1948 yılında kaleme alınan "Kırklareli Vilâyetini Tarih, Coğrafya, Kültür ve Eski Eserleri Yeniden Tetkik" isimli eserinin I Cilt'inde de yer verilmiştir.

onararak halkın su ihtiyacını gidermiştir (Kırkkilise'nin Geçirdiği Muhtelif İdarî Şekillerle Nahiye Müdürü, Kaymakam, Mutasarrıf ve Valileri, 1943). 7 İkinci Kanun 1943 tarihli “Kırkkilise'nin Geçirdiği Muhtelif İdarî Şekillerle Nahiye Müdürü, Kaymakam, Mutasarrıf ve Valileri” haberi ile; 1900 senesi başlarında Kırklareli mutasarrıflığına Ferit Paşa'nın tayin edildiği, bir sene kadar görevde kalan Ferit Paşa'nın pederlerinin avukat B. Sadeddin Ferit ve Doktor B.Rasim Ferid'in olduğu bildirilmiştir. Ferit Paşa'dan sonra yerine 1901 yılında aslen Nişli olan Galip Paşa tayin edilmiştir. Mutasarrıflık görevini yaklaşık beş yıl kadar sürdüren Galip Paşa bu görevi sırasında birçok imar işlerini yerine getirmiştir. İlk olarak dağınık olan ilkokulları bir araya toplayarak “Numune-i Kebir-i İptidaî Mektebi'ni yaptırmıştır. Boş kalan ilkokulların yerlerinde ise Müslüman cemaate ait akarlar oluşturmuştur, tapu dairesi ile altındaki akarları inşa ettirmiştir, hükümet konağı ve belediye karşısındaki bazı ev ve arsaları kamulaştırarak büyük bir belediye bahçesi meydana getirmiştir. Bu bahçe mermer kaplı havuzlarla ve güzel çiçeklerle süslenerek şehrin ilk parkı haline getirilmiştir. Ve bu bahçede Meşrutiyetin ilânından sonra papazlarla hocaların, hahamlarla papazların kucaklaştığı anlatılmıştır (Kırkkilise'nin Geçirdiği Muhtelif İdarî Şekillerle Nahiye Müdürü, Kaymakam, Mutasarrıf ve Valileri, 1943).

Yardıma muhtaç çocukların ilgilenildiği, barınma, yiyecek-içecek ve eğitimlerinin sağlandığı bugünkü adı ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ilk kez 1908 yılında Kırklareli'de Ziraat Bankası Müdürü Ahmed Kızanlıoğlu, Saatçi Rifat Hoca, Hatip Mehmet ve Doktor Fuat Umay öncülüğünde fakir çocuklara yardım amacıyla Himaye-i Etfal Cemiyeti adı altında kurulmuştur. Mahalli nitelikli olarak kurulan bu cemiyet, Atatürk'ün emirleri ve talimatları ile 10 Haziran 1921 tarihinde ulusal düzeyde teşkilatlanmıştır (Dursunkaya, 1948, 137; Salim, 2011, 48; Parin ve Bilen, 2007, 122-123). Trakya Yeşilyurt gazetesinde Çocuk Esirgeme Kurumu'nun faaliyetlerine çokça yer verilmiştir. Bunlardan bazıları şöyledir: Çocuk Esirgeme Kurumu'nda vali Kazım Demirer'in başkanlığında yapılan toplantıda yoksul ve muhtaç çocuklara sıcak yemek verilmesi hususunda varlık sahiplerinin gösterdiği ilgi anlatılmıştır (Çocuklarımızı Düşünenler, 1943). “Çocuk Esirgememiz” başlıklı yazıda; Çocuk Esirgeme Kurumu ve Kızılay'ın birleşerek kış boyunca yardıma muhtaç çocuklara giyim eşyası, şeker, para yardımının yanı sıra 300'ü okul talebesi olmak üzere 440 çocuğa sıcak yemek vermekte olduğu bildirilmiştir (Çocuk Esirgememiz, 1943).

Trakya Yeşilyurt gazetesinde destek olunması için haberi yapılan kuruluşlardan biri de Kızılay olmuştur. Kızılay ile ilgili yapılan haberlerden bazıları şunlardır. “Kızılay'ın Büyük Pehlivan Güreşleri” başlığı ile Kızılay yararına Pazar günü düzenlenen büyük pehlivan güreşlerine halkın ilgisinin çok olduğu, iki bini aşan seyirciler arasında mebus Şevket Ödül, Vali Kazım Demirer'in de bulunduğu ve güreş müsabakalarının heyecanla takip edildiği duyurulmuştur (Kızılay'ın Büyük Pehlivan Güreşleri, 1943). Ali Rıza Dursunkaya kaleme aldığı “Kızılay'ın Yardımları ve Vazifelerimiz” başlıklı köşe yazısında; harp içinde olunmasına rağmen 20 yıl içinde Kızılay'ın yardımına ihtiyaç duyulan pek çok hadisenin olduğunu ve her hadise anında halkın imdadına hızır gibi yetiştiğini ifade etmiştir. Yer sarsıntısına uğrayan, evleri yanan, sel ve heyelan felaketlerine uğrayanların; sıtma, verem gibi salgın hastalıklara yakalananların yardımına koşan Kızılay'ın 20 yıl içinde 20 milyon liraya yakın yardım yapmış olduğunu halka duyurmuştur. (Kızılay'ın Yardımları ve Vazifelerimiz, 1943).

1921'de kurulan Türk Ocakları'nın devamı niteliğindeki Halkevleri, sosyal, kültürel, siyasal, eğitim ve ekonomik alanlarda yaptıkları çalışmalarla toplumu etkilemeyi başarmıştır. Milli bilincin oluşturulması ve milliyetçilik akımının benimsenmesi açısından önemli olan Türk Ocakları beklenen başarıya ulaşamamıştır ve 1931 yılında kapatılmıştır (Özçelik ve Dokuyan, 2014, 878-879). Geniş manasıyla bir halk eğitimi kuruluşu olan Halkevleri, yenilikleri yaymak, halkı toplumsal ve kültürel açıdan geliştirmek ve milli bilincin oluşmasını sağlamak amacıyla 10-18 Mayıs 1931'de toplanan CHP'nin üçüncü büyük

kongresinde kurulmasına karar verilmiştir ve 19 Şubat 1932'de kurulmuştur (Titiz, 2012, 14-17). Türk Ocakları'nın kapatılmasından yaklaşık olarak bir yıl sonra açılan Halkevlerinin genel merkezi Ankara'daki Türk Ocağı binası olmuştur. Açılış gününde tam 14 merkezde hizmete giren şubeleri ile Türk tarihindeki yerini alan halkevlerinin açıldığı ilk iller şöyledir: Adana, Afyon, Ankara, Aydın, Bursa, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Konya, Samsun ve Van ilidir (Civci, 2013, 26). 1932'de 14 ildeki şubeleri ile faaliyet gösteren halkevlerinin sayısı 1933 yılında 48'e ulaşmıştır. 1939'da köy ve kasabalarda da halkevleri etkinliklerinin yaşatılması amacıyla "Halk Odaları" açılmıştır. 1940 yılında ise halkevleri sayısı 379'a ulaşmıştır (Zorlu, 2004: 21). Trakya'da Yeşilyurt gazetesinde halkevlerine ilişkin çok sayıda haber bulunmaktadır. Bu haberlerden bazıları şunlardır: Kırklareli Halkevi temsil ve saz kolundan oluşan 16 kişilik bir grup Lüleburgaz Halkevi salonunda bir müsamere vermek üzere tren ile Lüleburgaz'a gitmiştir. Yolculuk bol kahkaha ve sevinç içinde geçmiştir. Provalar yapıldıktan sonra İstiklal Marşı ile müsamere başlayarak sırası ile "Gömdüğüm O Cihan" piyesi, saz kolunun konseri, "İnsan Sarrafı" adlı komediye halk büyük ilgi göstermiştir (Halkevimizin Verimli Çalışmaları, 1943). Halkevi ve halkodalarının on birinci yıl dönümü münasebeti ile 19.02.1943 Cuma akşamı halk sinemasında, Kırklareli Halkevi temsil kolu tarafından bir müsamerenin yapılacağı haberi halka duyurulmuştur (Halkevlerinin 11. Yıl Dönümü, 1943). Halkevi temsil ve saz kolundan oluşan 24 kişilik bir grup müsamere vermek için cumartesi günü Bedre Köyü'ne gitmiştir. Grubu nahiye müdürü Kemal'in yanı sıra Polos Nahiyesi'ne bağlı köylerin öğretmenleri, parti reis ve azaları, muhtar ve ihtiyar heyetleri tarafından güzel bir şekilde karşılanmıştır. Saat 20:30'da İstiklal Marşı ile başlayan ve Mimar Talat Özişik'in konuşmasıyla devam eden birliktelik temsil kolunun "İstiklal Milli" piyesi ve konseriyle sona ermiştir (Halkevi Gençlerinin Polos Seyahati, 1943).

Trakya'da Yeşilyurt gazetesinde hem Kırklareli'yi hem de çevre illeri ilgilendiren hava ve afet haberlerine yer verilmiştir. Bunlardan bazıları şöyledir: Bu kış mevsiminin ilk bereketli kar ve yağmurunun pazar günü ve gecesinde düştüğü bildirilmiştir (Bereketli Yağmur ve Kar, 1943). İki gün içerisinde 15-20 saat süren ve bir haftadan beri bu süratte devam eden yağmur Kırklareli halkının yüzünü güldürmüştür (Çok Bereketli Yağmurlar, 1943). "Şiddetli Fırtına ve Yağmur" yüzde elliden fazla filiz ve dallara zarar vermiştir. Fırtınanın ardından düşen yağmur ise Kırklareli Bağlıca deresini korkutacak seviyeye getirmiş fakat yağmurun dinmesiyle tehlike yok olmuştur (Şiddetli Fırtına ve Yağmur, 1943). Geçim kaynağının büyük bölümünü tarım ve hayvancılıkla sağlayan Kırklareli için hava durumu çok önemli bir yere sahiptir. Nitekim 1943'ün Ekim ayında İstanbul'a bol miktarda yağmur yağarken şiddetli fırtına yüzünden Kırklareli'ne yağmurun yağmaması çiftçiyi zor duruma düşürerek kuru toprağa ekin atmasına neden olmuştur (Şiddetli Kurak Devam Ediyor, 1943)

Trakya'da Yeşilyurt gazetesinde yurdumuzun çeşitli yerlerinde meydana gelen yer sarsıntılarında da yer verilerek halk bilgilendirilmiştir. Bunlardan bazıları şöyledir: Cumartesi gecesi saat iki buçuk civarında Kırklareli'nde meydana gelen orta şiddetli depremin Edirne ve İstanbul'da da hissedildiği bildirilmiştir (Zelzele, 1943). "Yurtta Zelzele Felaketi" başlıklı haberde ise:

Ankara 27 (A.A)- Anadolu Ajansı'nın hususi muhabirleri tarafından verilen tamamlayıcı haberler bu sabah yurdun birçok yerlerinde vuku bulan ve bazı mıntıkalarda çok şiddetli duyulan yer sarsıntısının maalesef birçok vatandaşın ölümüne ve yahut yaralanmasına sebebiyet verdiğini bildirmektedir. Bu telgraflara göre yer sarsıntısının büyük bir felakete sebep olduğu mıntıka Çorum, Amasya ve Tokat illeridir. Çorum merkez kazasında 10 kadar ev yıkılmış, 3 vatandaş ölmüş ve 3 vatandaş yaralanmıştır.

(...) Kat'i olarak tayin edilmeyen haberlere göre Osmaniye kaza merkezinde insan kaybı 100'ü bulmaktadır. Amasya'da Uluova nahiye merkezindeki ölü sayısı 25'i ve yaralı sayısı 30'u bulmuştur. Bu nahiyenin köylerinde 20 kadar ölü sayılmıştır. Ezine Pazar nahiyesinden bir haber alınamamıştır.

Merzifon kaza merkezinde 60 kadar vatandaşın öldüğü ve evlerin 15'inin yıkıldığı bildiriliyor. Gümüşhacıköy nahiyesinde ölü ve yaralı miktarının az olduğu sanılıyor.

Samsun'un Vezirköprü nahiye merkezi evlerinin yüzde 60 kadarı yıkılmıştır. Burada bilhassa yaralı ve ölü sayısı pek yüksektir. Ladik'te felaketin oldukça mühim olduğu zannediliyor. Erbaa kazasında geçen yer sarsıntısından kurtulmuş olan binalar bu seferki sarsıntı neticesinde yıkılmıştır. Burada 4 ve civar köylerde 26 vatandaşın öldüğü ve yaralı sayısının az olduğu bildiriliyor. Felaket haberi alınır alınmaz valiler ve diğer alakalı memurlar icabeden tedbirleri aldığı gibi Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâleti ve Kızılay tarafından 500 çadırla birer operatör ve hasta bakıcılardan mürekkep sıhhat ekipleri lüzumlu bütün malzeme ile felaket sahasına gönderilmiştir. Bundan başka 500 çadırla diğer sıhhi yardım malzemesi de gönderilmek üzeredir. Dün akşam da derhal hususi trenle gıda maddeleri vesair lüzumlu eşya gönderilmiştir. denilmektedir (Yurtta Zelzele Felaketi, 1943).

“Zelzele Felâketzedelerine Yardım” başlıklı yazıda; yurdun bir köşesinde meydana gelen yer sarsıntısından zarar gören yurttaşlara Kırklareli halkının yakınlık ve alakasını göstermek amacıyla vali Kâzım Demirer'in başkanlığında cumartesi günü öğleden sonra halkevinde bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıya parti, belediye, Halkevi, Kızılay, Çocuk Esirgeme Kurumu idari heyeti azaları, Emniyet, Sağlık ve Milli Eğitim Müdürleri'nin katılmış ve yapılacak olan yardımın nasıl olacağı hususunda görüşülmüştür (Zelzele Felâketzedelerine Yardım, 1943).

Trakyada Yeşilyurt gazetesinde tarım ve hayvancılığa dair haberlerin yanı sıra çiftçilere ürünlerini arttırmaları yönünde özellikle bağcılık ile ilgili bilgilere de yer verilmiştir. Yazlık ziraat için tohum ihtiyacı olduğu ve kış boyunca yerlerini ayarlayan çiftçilerin ihtiyacı olan tohumun Ziraat Bakanı'ndan istenildiği haberi “Yazlık Tohumlara İhtiyacımız Var” ile halka duyurulmuştur (Yazlık Tohumlara İhtiyacımız Var, 1943). Kırklareli'de şahıslara ait üç traktör ile oluşturulan kombine sayesinde 60 çift öküzün yapacağı iş bir günde halledilecektir. Bu olay halk tarafından sevinçle karşılanmıştır (Traktörlerimiz, 1943). Trakyada Yeşilyurt gazetesinde tarım ve hayvancılığı ilgilendiren çok sayıda panayır ilânı yer almaktadır. Genellikle Kırklareli, Babaeski ve Lüleburgaz'da yapılan bu panayırlara örnek olarak şunlar verilebilir. “Panayır İlânı”¹⁵ başlıklı yazı şöyledir:

Lüleburgaz Belediyesinden

Lüleburgazın meşhur ilkbahar hayvan ve emtia panayırı geçen seneki gibi, bu sene de kasabanın Taşköprü mevkiinde 12-Mayıs-943 Çarşamba günü açılarak üç gün devam edecektir.

Her türlü mal ve hayvan satışı yapılacak olan bu panayırda geleceklerin istirahatleri ve emniyetleri temin edilmiştir.

Panayıra hayvan getireceklerin buldukları köy veya kasabalarda bulaşık hayvan hastalığı bulunmadığına dair mahalli belediye veya köy ihtiyar heyetlerinden alacakları ilmhaberleri beraberlerinde getirmeleri lüzumu ilân olunur (Panayır İlânı, 1943).

Kırklareli'nin meşhur ilkbahar hayvan panayırı bu sene de Karaumur meydanında 15- 18 Mayıs 1943 tarihleri arasında açılacaktır. Çeşitli mal ve hayvan satışı yapılacak olan bu panayıra geleceklerin dinlenmeleri de sağlanacaktır. Panayıra hayvan getirecek kişilerin, hayvanlarında bulaşıcı hastalık olmadığına dair buldukları belediye veya köy ihtiyar heyetlerinden alacakları belgeleri de yanlarında getirmeleri gerektiği Kırklareli Belediyesi tarafından ilân edilmiştir (Panayır İlânı, 1943). Her sene açılmakta olan Pınarhisar ilkbahar hayvan panayırının bu sene de 20 Mayıs 1943 tarihinde açılarak üç gün devam edeceği Pınarhisar Belediyesi tarafından halka ilan edilmiştir (Pınarhisar Panayırı, 1943).

Trakyada Yeşilyurt gazetesinde genellikle birinci sayfada yer verilen milli ve dini bayramlar, özel günler, çeşitli kutlamalar ve spor faaliyetleri ile ilgili pek çok haber mevcuttur. 22 Nisan sabahında her yeri bayraklarla donatarak bayram hazırlıklarına başlayan Kırklareli halkı, 23 Nisan günü Cumhuriyet

¹⁵ Bu ilân gazetesinin 1242. sayısının ikinci sayfasında da bulunmaktadır.

meydanında toplanmıştır. İlk olarak vali, komutan, Çocuk Esirgeme Kurumu ve parti başkanlarının çocukları selamlamasıyla başlayan bayram kutlamaları, İstiklal Marşı ile devam etmiştir. Daha sonra Başöğretmen Hayri Gürsu günün anlam ve önemi ile ilgili konuşmasını yaparak bayram kutlamalarına gün boyunca devam edilmiştir (23 Nisan Nasıl Geçti?, 1943). 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı'nda Ankara'da Milli Şef huzurunda bitirilmek üzere bayrak koşusu tertip edeceği haberi "19 Mayıs Gençlik Bayrak Koşusu" adı altında halka duyurulmuştur (19 Mayıs Gençlik Bayrak Koşusu, 1943). 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı'nın 1943 yılındaki kutlamalarının diğer yıllara nazaran daha parlak geçtiği ve bu kutlamaların her yıl bir öncekinden daha coşkun olması gerektiği Kırklareli halkına bildirilmiştir (19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Coşkun Bir Heyecanla Kutlandı, 1943). 30 Ağustos Zafer Bayramı'nın yıl dönümü münasebeti ile hazırlanan kutlama programı "30 Ağustos Zafer Bayramı Hazırlıkları" ile halka bildirilmiştir. Buna göre kutlamalar öğleden önce kumandanlıkta gerçekleşecek tören ile başlayarak zafer balosuyla sonlanacaktır (30 Ağustos Zafer Bayramı Hazırlıkları, 1943). Gazetede çok sayıda spor haberi de mevcuttur. "Atış" başlıklı yazı bu haberlerden sadece bir tanesidir. Çeşitli spor aktivitelerinde bulunan Kırklareli halkı bu kez ata sporlarından olan atıcılığa yönelerek atış müsabakaları tertip etmiştir (Atış, 1943).

Gazetenin ikinci sayfasında yer alan tebrik-teşekkür haberleri de dikkat çekicidir. Bulgar Hükümeti, Tokat-Erbaa depremzedeleri için Kızılay'a 500 m³ kereste hediye etmiştir. Bu ilgilerinden dolayı komşu Bulgar Hükümeti'ne teşekkür edilmiştir (Bulgar Hükümeti'nin Samimi Bir Hareketi, 1943). Gazetede yer alan tebrik haberlerinin içinde verilen evlilik haberleri de önemli bir yere sahiptir. "Evlenme" başlıklı yazıda; Tüccar Mehmet Sabri Yüce'nin kızı Meliha Yüce ile gazeteye ziraat ile ilgili değerli yazıları veren ziraat mühendisi B. Nihat Erkoç'un evlendiği, evlilik töreninin pazar akşamı halkevinde kalabalık davetliler huzurunda gerçekleştiği anlatılarak tebrik edilmişlerdir (Evlenme, 1943).

Gazetede çok sayıda kiralık ve satılık ilânına da yer verilmiştir. Bu ilânları inceleyerek Kırklareli ilinde 1943 yılında nelerin satıldığı ve kiralandığı konusunda bilgi sahibi olmak mümkündür. Bu ilânlardan bazıları şöyledir. Dereköy nahiye merkezinde köye ait odun depolarının kiraya verileceği, ilgililerin 01.02.1943 Pazartesi günü saat 14.00'da nahiye merkezinde bulunan köy odasına gitmeleri gerektiği ilân edilmiştir (Kiralık Odun Deposu, 1943). "Satılık Ev ve Arazi" başlığı altında:

Bedrede 94 dönüm arazi ile 9 odalı kârgir bir ev satılıktır. Talip olanlar Sakarya gazoz evinde Salih Şafağa veya mektup'a Tekirdağ Jandarma alayında yazıcı onbaşı Saffet Şafağa müracaat etsinler. denilmiştir (Satılık Ev ve Arazi, 1943).

Adliye Sokağı'nda 34 numaralı güzel manzaralı, içinde bir ev bulunan 774 metre uzunluğundaki arsanın acele satılık olduğu, isteyenlerin Belediye Yüksek Mimarlığına müracaat etmeleri gerektiği "Acele Satılık Ev ve Arsa" başlığıyla ilân edilmiştir (Acele Satılık Ev ve Arsa, 1943). Trakyada Yeşilyurt gazetesinde kayıp ilânları, kiralık-satılık ilânları ve panayır ilânlarının yanı sıra o dönemde çıkan dergi ve gazetelerin de ilânı yapılarak okura sunulmuştur.

"Savaş Mecmuası":

Türkiyenin en tanınmış yazarlarından Peyami Safa, Mahmut Yesari, üniversite profesörlerinden Mustafa Şekip Tunç, Güzel Sanatlar akademisi Rektörü Burhan Toprak, Ercüment Ekrem Talû, Faik Türkmen ve diğer muharrirlerle şanlı ordumuzun erkânından birçok komutanların naklettiği hakikî harp menkıbeleri ve Generallerimizin yazılarıyla renkli harp resimlerle süslenen Savaş Mecmuası her Türkün okuması lâzımgelen çok kıymetli bir eserdir. Ayda bir defa çıkar. Fiyatı her yerde 20 kuruştur. Bu mecmuayı gazete satan müvezzillerden isteyiniz. Aynı zamanda şehrimizde gazete bayii Hamdide de satılır. denilmiştir (Savaş Mecmuası, 1943).

Kırklareli halkını yakından ilgilendiren bir duyuru da:

Milli Mücadele yıllarında şehrimizin yapmış olduğu fedakârlıklar ve gençlerimizin kahramanlıklarına dair vukuatın unutulup gitmesi doğru değildir. Bunları bilenler muhtasaran yazıp bir mektupla şu adrese yollasınlar.

İstanbul posta kutusu numara 750 Savaş Mecmuası Müdürlüğüne.

Bu yazılar mecmuuda neşrolunacak ve bu yazılara ait o zaman çıkmış fotoğraflar da bu yazı ile birlikte çıkacaktır. Arzu edenler hem yazıları hem fotoğrafları yukarıdaki adrese gönderebilirler. denilmektedir (Anket, 1943).

Kayıp ilânlarına sıkça yer verilen gazetede bazen mührün, ehliyetin, diplomanın bazen de nüfus cüzdanının kaybolduğu konulu ilânlar genellikle “zayi” başlığı altında bildirilmiştir. Haticehatun Mahallesinden Abdurrahman Oğlu Hamdi Akpınar, nüfus cüzdanının kaybolduğunu gazete aracılığıyla ilan etmiştir (Zayi, 1943). Dokuzhöyük köyünden Osman Erol’un mührünü kaybettiği ve yenisini yaptıracağından dolayı eskisinin hükmünün olmayacağı bildirilmiştir (Zayi Mühür, 1943).

Trakya Yeşilyurt gazetesinde özellikle Kırklareli, Babaeski, Lüleburgaz ve Pınarhisar’daki çeşitli kurumlar ve kuruluşlar tarafından yapılan ilânlara ve duyurulara çok sayıda yer verilmiştir. Bunlardan bazıları şöyledir: Özel muhasebe dairesinin ihtiyacı üzerine alınacak 2 kuruş fiyatlı 15-20 bin kilo suyu çekilmiş meşe odununa talip olmadığından açık eksiltme süresinin uzatıldığı, ihalenin 07.01.1943 Perşembe günü saat 16.00’da yapılacağı, talip olanların ise Daimî Encümen’e müracaat etmeleri gerektiği halk ile paylaşılmıştır (Kırklareli Daimî Encümeni’nden, 1943). “Kırklareli Vakıflar Memurluğundan”¹⁶ yapılan duyuruya göre; Vakıf Zafer Otelinin 574 lira 20 kuruş fiyatlı tamiratının eksiltmeye konulduğu, ihalenin 9 Şubat 1943 Salı günü saat 15:00’da yapılacağı ve sadece işinin ehli kişilerin % 7,5’lik bir depozito ile Vakıflar İdaresi’ndeki komisyona müracaat edebileceği bildirilmektedir (Kırklareli Vakıflar Memurluğu’ndan, 1943). Milletvekili Seçim Kanunu’nun 15. maddesine göre merkez geneline ait seçim defterlerinin 02.02.1943 tarihinden 07.02.1943 Pazar günü akşamına kadar belediye ve hükümet daireleri önünde asılı kalacaktır. Bu süre içinde itirazı olanların Teftiş Heyeti Başkanlığı’na müracaat etmeleri gerekmektedir (Kırklareli Teftiş Heyeti Reisliği’nden, 1943). Gazetede özellikle Kırklareli vilâyeti ile ilgili pek çok tayin haberi verilmiştir. Bu haberlerden bazıları şöyledir: İçişleri Bakanı Kütahya Milletvekili B. Recep Peker sağlık durumundan dolayı istifa etmiştir ve yerine Seyhan Milletvekili B. Hilmi Uran İçişleri Bakanlığı’na tayin edilmiştir (Yeni Dâhiliye Vekilimiz, 1943). Kırklareli merkez komiser yardımcılığında iki yıldan beri çalışan B. Hasan Yılmaz’ın komiserliğe yükseldiği, komiser yardımcılarında Hasan Baykara’nın Hatay’a, Osman Tavacı’nın ise İstanbul’a tayin edildikleri haberi “Polisimizde Terfiler Nakiller” haberi ile duyurulmuştur (Polisimizde Terfiler Nakiller, 1943).

4. Sonuç

Avrupa’da başlayan II. Dünya Savaşı ile birlikte seferberlik ilan edilen Türkiye’de genç nüfusun önemli bir bölümü silah altına alınmıştır. Bu durum bütçe harcamalarının içerisinde savunma harcamalarını arttırırken tarım sektöründe de iş gücü kaybına neden olmuştur. Yurtiçinde birçok mal aniden piyasadan çekilirken fiyatlarda hızlı bir yükselme görülmüştür. Hükümet halka yönelik başlattığı sosyal programları ile başta ekmek olmak üzere temel tüketim, giyim, gıda ve yakacak maddelerinde halka yardımda bulunmuştur. Bu çabalar sayesinde savaşın olumsuz etkileri azaltılmaya çalışılmıştır.

¹⁶ Bu yazı gazetenin 1216, 1217 ve 1218. sayılarında da bulunmaktadır.

Bu çalışmada II. Dünya Savaşı yıllarında yayın hayatına devam eden Trakya'da Yeşilyurt gazetesinin 1943 yılına ait 101 nüshası incelenmiştir. Bu nüshalarda; siyasi haberler 170, Halkevi haberleri 23, ölüm haberleri 25, duyuru ve ilanlar 602, tarım ve hayvancılık 88, köşe yazıları 159, Kırklareli tarihi ile ilgili 13, spor ve gençlik 59, tayin 21, toplumsal ve kültürel 284, basın-yayın 96, davetiye dilek ve tebrik 103, ekonomi 112 olmak üzere 1755 haber incelenmiştir.

Trakya'da Yeşilyurt gazetesi dönemin haberlerinin yanı sıra hükümet tarafından yürürlüğe konulan kanunların, kararların ve yönetmeliklerin de Kırklareli halkına duyurulmasında önemli bir araç olmuştur. Gazete; Anadolu Ajansı'ndan aldığı haberleri sütunlarına taşımıştır. Bu da halkın Ankara'daki gelişmelerden haberdar olmasını sağlamıştır. Ayrıca yurt genelinde çıkan diğer yerli, yabancı dergiler ve gazeteler de takip edilerek buralardan alınan çok sayıda haberler de okuyucular ile paylaşılmıştır. Gazetenin başyazarı Ali Rıza Dursunkaya tarafından da dönemle ilgili sorunlara ilişkin eğitici köşe yazıları yayınlanmıştır.

Gazetede üzerinde önemle durulan konuların başında yardım kuruluşları ile ilgili haberler gelmektedir. Çalışmaya konu edilen nüshalarda Kızılay ve Türk Hava Kurumu'nun II. Dünya Savaşı ortamında beslenme ve barınma ihtiyacı olan kimsesiz çocuklara yardım haberleri önemli bir yer tutmaktadır. Savaşın olumsuz etkilerinin topluma olan yansımaları açılan Aşevleri, Kızılay ve Çocuk Esirgeme Kurumu gibi kuruluşların yemek, barınma ve para yardımları ile giderilmeye çalışıldığı görülmektedir. Bu haberlerin bazılarında Ramazan ayı ve bayramı gibi manevi ve özel günlerde zekâtların ve fitrelerin bu kurumlara verilmesi ile ilgili halkın desteği istenmiştir. Ayrıca Kırklareli halkevi ve diğer halkevlerinin faaliyetleri ile ilgili de çok sayıda habere gazetede yer verilmiştir. Çeşitli törenlerin ve kutlamaların da yapıldığı bu kurumlarda ayrıca eğitici faaliyetlerde (tiyatro gibi) gerçekleştirilmiştir. İklimi ve coğrafyası ile tarıma ve hayvancılığa çok uygun olan Kırklareli'de halkın temel geçim kaynağını oluşturan bu alanlar ile ilgili eğitici ve öğretici çok sayıda ziraî bilgi de okuyuculara sunulmuştur. Halka; modern sebze ve meyve yetiştiriciliği, bağcılık ile ilgili notlar, aşı metotları, hayvan hastalıkları ve korunma yöntemleri hakkında detaylı ve bilimsel bilgiler sunulmuştur. Ayrıca halk açısından önemli bir etkinlik olan hayvan panayırı ve bu panayırılara katılım koşulları ile ilgili haberlere de yer verilmiştir. Trakya'da Yeşilyurt gazetesinde Kırklareli ile ilgili haberlerin yanı sıra çevre iller ve yurt ile ilgili hava durumu, kaza, yer sarsıntısı, vb. konularla ilgili haberlere de yer verilmiştir. Gazetede 1943 yılında özellikle Çorum, Amasya ve Tokat illerinde şiddetli hissedilen depremlerle ilgili bölge halkına yardım göndermek amacıyla Kırklareli Valisi Kâzım Demirel'in önderliğinde yapılan girişimler ve Kırklareli halkının felaketzedelere para ve giysi yardımları isim isim listelenerek halka duyurulmuştur.

Gazetede siyasi haberlere çok sık yer verildiği, bu haberlerin genellikle gazetenin ilk sayfasında okuyucularla paylaşıldığı ancak bazı nüshalarda gazetenin ikinci sayfasında yer verildiği de görülmektedir. Özellikle II. Dünya Savaşı ile ilgili haberler, CHP ve faaliyetleri, yurdun içinde bulunduğu siyasi durum ve İngiltere, Bulgaristan, İtalya ve Almanya gibi diğer devletlerin durumu ile ilgili yazılar siyasi haberler olarak öne çıkmaktadır. Savaşın Kırklareli iline olan sosyal, kültürel ve ekonomik etkileri de gazetede yayınlanmıştır. Savaşın tüm bu olumsuzluklarına rağmen 1943 yılı itibarıyla 20. Yılı kutlanan Cumhuriyet Bayramı'nın coşkısına da gazete genişçe yer verilmiştir. Ayrıca çiftçilerin yaşadıkları zorluklar, işsizlik, ekmek karnesi uygulaması ve yardıma muhtaç çocukların sayısının artması, vb. haberlere gazetede sıkça rastlanmaktadır. Bu dönemde halk arasında yayılan hem insanların hem de hayvanların ölümlerine neden olan bulaşıcı hastalıklarla (tifo, çiçek, sıtma, vb.) mücadele etmek için çeşitli ilaçların özellikle de "Atebrin" isimli ilacın etkili olduğu gazetede belirtilmiştir. Şehir hamamının temiz ve muntazam hale getirilerek tekrar halka hizmet vermeye başlaması gibi diğer korunma yöntemlerinin reklamlarına da gazetede yer verilmiştir. Böylelikle gazete

halk sağlığının korunması konusunda önemli bir toplumsal görevi de yerine getirmiştir. Ayrıca köy enstitülerinin faaliyetleri, aşevlerinin kurulması ve sayılarının artması, muhtaçlara ve felâketzedelere yapılan yardım haberleri de okuyucularla paylaşılmıştır. Gazetede spor haberlerine de geniş yer ayrılmıştır. İl ve yurt genelinde atletizm, koşu, futbol, atıcılık ve güreş gibi alanlarda yapılan spor müsabakaları ve bu müsabakalarda kazanılan başarılar ile ilgili haberler okuyuculara ulaştırılmıştır. Bu sayede gazete daha çok insanın spora teşvik edilmesinde önemli bir araç olmuştur.

Gazetede yer alan duyurular ve ilânlar dönem ile ilgili önemli bilgiler sağlamaktadır. Satılık-kiralık ilânları, gazete ve dergi ilânları, panayır ilânları, kayıp ilânları ve çeşitli kurumların ve kuruluşların yaptıkları duyurular ile halka yardımcı olunmaya çalışılmıştır. Trakya Yeşilyurt gazetesi okuyucularına ulaştırdığı yerel, yurt içi ve yurt dışı haberleri ile dönemin zorlu şartlarında yayın hayatına devam etmesi ile hem yayınlandığı Kırklareli ili ve Trakya Bölgesi açısından hem de Türkiye açısından son derece önemli bir kaynaktır.

Kaynakça

- Alpsoy, Ş. (2001). *Varlık Vergisi ve İçel'deki Etkileri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi. (1945). 030.01.00.00.98.606.1.1/.
- Başbakanlık İstatistik Genel Müdürlüğü (1948), *Fiyat İstatistikleri (1936-1947)*, Ankara: T.C. Ziraat Bankası Matbaası, ss.3-15.
- Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi. (1945). *Başbakanlık Muamelat Müdürlüğü Evrakı (30.10)/Yer No:15.84.32.*
- Biçer, M. (2005). *II. Dünya Savaşında Türkiye Kamuoyu (1939-1945)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Civci, S. (2013). *Halkevleri ve İzmir Halkevinin Faaliyetleri (1932-1951)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Çakırçoban, İ. (2010). *II. Dünya Savaşında Türkiye'de Bulaşıcı Hastalıklarla Mücadele*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- Devlet İstatistik Enstitüsü İstatistik Göstergeler, 1923-2002, ss. 456-460.
- Dinç, S. (2008), Atatürk Sonrası Türkiye'de İç ve Dış Politikada Gelişmelere Genel Bir Bakış (1938-1965), *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi Atatürk Araştırmaları Dergisi*, ss.1-33.
- Dursunkaya, R. A. (1948). *Kırklareli Vilâyetini Tarih, Coğrafya, Kültür ve Eski Eserleri Yönünden Tetkik*, II. Cilt, Kırklareli: Yeşilyurt Basımevi.
- Dursunkaya, O. (1990). Ali Rıza Dursunkaya'nın Hayatı Üzerine, *Kırklareli İl Halk Kütüphanesi Toplantısı*, Kırklareli.
- Metinsoy, M. (2007). *II. Dünya Savaşında Türkiye-Savaş ve Gündelik Yaşam*, İstanbul: Homer Kitapevi.
- Olgun, K. (2011). Türkiye'de Cumhuriyetin İlanından 1950'ye Genel Seçim Uygulamaları, *Atatürk Kültür Dil ve Tarih Kurumu-Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 79 (27), ss.1-36.
- Özçelik, F. ve Dokuyan, S. (2014). Bolu Halkevi ve Faaliyetleri, *Turkish Studies*, 9 (4), ss.877-900.
- Parin, S. ve Bilan, S. (2007). Devlet ve Çocuk İlişkisi Bağlamında Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumları Üzerine Bir Analiz, *Sosyoloji Dergisi*, 14, ss.119-128.

- Salim, M. (2011). *Geçmişten Günümüze Türkiye’de Çocuk Koruma Politikaları ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- T.C. Devlet Salnamesi (1928). *Matbuat-ı Müdüriyet-i Umumiyesi*, İstanbul: Ahmet İhsan ve Şürekası Matbaası.
- Tekin, G. (2011). *Sihhiye ve Muavenet-i İçtimaiye Vekâletinden Sağlık Bakanlığına (1920-2000)*, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Ankara.
- Titiz, H. (2012). *Cumhuriyet Döneminde Halkevlerinin Eğitim ve Tarih Çalışmaları 1932-1951 (Akdeniz Bölgesi Örneği)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2012). *Milletvekili Genel Seçimleri 1923-2011*, Ankara: TÜİK Matbaası.
- Ulusoy, M. (2010). *Milli Korunma Kanunu Çıkarılma Amacı, Sosyo-Ekonomik Etki ve Sonuçları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Unat, K. (2015). *Cumhuriyet Halk Partisi’nin Genel Seçim Propagandaları (1927-1957)*, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Ankara.
- Üner, R. (1945). Tifüs Hastalığı ve Tedavi Çareleri, *Cumhuriyet Gazetesi* (27 Şubat)
- Zorlu, A. (2004). *Türkiye’de Halkevleri ve Konya Örneği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Yeşilyurt gazetesinden yararlanılan haberler

- Dursunkaya, R.A. (1943). Ne Duruyoruz Haydi İş Başına!. (25 İkinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1216.
- Dursunkaya, R.A. (1943). Milli Birliğimiz ve Beraberliğimiz. (11 Mart). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1229.
- Dursunkaya, R.A. (1943). En Büyük Davamız. (25 Mart). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1233.
- Dursunkaya, R.A. (1943). Milli Şefin Hitabesi. (10 Haziran). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1255.
- Dursunkaya, R.A. (1943). Dört Maddelik Düsturumuz. (17 Haziran). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1257.
- Dursunkaya, R.A. (1943). Kızılayın Yardımları ve Vazifelerimiz. (4 Birinci Teşrin). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1287.
- Dursunkaya, R.A. (1943). 1944 Yılına Girerken. (31 Birinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1311.
- Kırklareli Daimî Encümeni’nden. (1943, 4 İkinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1210.
- Mebus Seçimi Kanunu. (1943, 4 İkinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1210.
- Berlin Büyükelçimizin Beyanatı. (1943, 4 İkinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1210.
- Zayi. (1943, 4 İkinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1210.
- Mebus Seçimi Kanunu. (1943, 7 İkinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1211.
- Bereketli Yağmur ve Kar. (1943, 11 İkinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1212.
- Dükkanların Kontrolü. (1943, 11 İkinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1212.
- Zelzele. (1943, 11 İkinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1212.
- Hükümetin Mühim Bir Kararı. (1943, 14 İkinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1213.
- Bütün Yurtta Seçim Faaliyeti Başladı. (1943, 18 İkinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1214.
- Rusların Tebliğine Göre İlerliyorlar. (1943, 18 İkinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1214.
- İstanbul’da Tifo Aşısı Mecburiyeti. (1943, 21 İkinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1215.

- Dar Gelirli Vatandaşlar İçin Karneler Hazırlandı. (1943, 21 İkinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1215.
- Kiralık Odun Deposu. (1943, 21 İkinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1215.
- Bulgar Hükümeti'nin Samimi Bir Hareketi. (1943, 22 İkinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1216.
- Kırkkilise'nin Geçirdiği Muhtelif İdarî Şekillerle Nahiye Müdürü, Kaymakam, Mutasarrıf ve Valileri. (1943, 4 İkinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1210.
- Kırkkilise'nin Geçirdiği Muhtelif İdarî Şekillerle Nahiye Müdürü, Kaymakam, Mutasarrıf ve Valileri. (1943, 7 İkinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1211.
- Kırklareli Vakıflar Memurluğu'ndan. (1943, 1 Şubat). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1218.
- Kırklareli Teftiş Heyeti Reisliği'nden. (1943, 4 Şubat). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1219.
- Churchill Türkiye'yi Ziyaret Etti. (1943, 4 Şubat). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1219.
- Çocuklarımızı Düşünenler. (1943, 4 Şubat). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1219.
- Halkevimizin Verimli Çalışmaları. (1943, 8 Şubat). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1220.
- Satılık Ev ve Arazi. (1943, 8 Şubat). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1220.
- Alman Harp Tebliği. (1943, 11 Şubat). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1221.
- Hazırlanacak Yeni Bir Ordu. (1943, 11 Şubat). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1221.
- Sovyet Harp Tebliği. (1943, 11 Şubat). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1221.
- Tunusta Alamanlar Taarruza Geçti. (1943, 11 Şubat). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1221.
- Kaç Mebus Çıkaracağız. (1943, 11 Şubat). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1221.
- Seçim Şubeleri Memurları. (1943, 11 Şubat). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1221.
- Bulgarlar Almanya'ya İşçi Veriyor. (1943, 11 Şubat). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1221.
- İlkokul Öğretmenlerini İlgilendiren Bir Kanun. (1943, 11 Şubat). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1221.
- Merkez Kaza İkinci Müntehipler Listesi. (1943, 15 Şubat). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1222.
- Halkevlerinin 11. Yıl Dönümü. (1943, 18 Şubat). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1223.
- Umumi Meclis. (1943, 18 Şubat). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1223.
- C.H.P. Mebus Namzetleri. (1943, 25 Şubat). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1225.
- Çocuk Esirgememiz. (1943, 1 Mart). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1226.
- Halkevi Gençlerinin Polos Seyahati. (1943, 8 Mart). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1228.
- İsmet İnönü. (1943, 8 Mart). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1228.
- Yazlık Tohumlara İhtiyacımız Var. (1943, 11 Mart). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1229.
- Traktörlerimiz. (1943, 11 Mart). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1229.
- Değişmez Gelirli'lere Yapılan Tevziattan Kimler Faydalanacak. (1943, 15 Mart). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1230.
- Piyasamıza Bol Miktarda Mısır Geldi. (1943, 15 Mart). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1230.
- Basma. (1943, 15 Mart). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1230.
- İsviçreli'ler Bulgaristan'ı Süratle Terk Ediyorlar. (1943, 22 Mart). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1232.
- Almanlar Şiddetli Mukavemet Ediyorlar. (1943, 25 Mart). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1233.
- Alaman Resmi Tebliği. (1943, 25 Mart). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1233.
- İaşe Teşkilatı. (1943, 5 Nisan). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1236.

- Şeker Fiyatı Düşecek mi?. (1943, 5 Nisan). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1236.
- Panayır İlanı. (1943, 26 Nisan). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1242.
- 23 Nisan Nasıl Geçti? . (1943, 26 Nisan). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1242.
- Zayi Mühür. (1943, 29 Nisan). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1243.
- Dar Gelirlilere Şeker Tevziatı. (1943. 6 Mayıs). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1245.
- Düşmeyen Şey. (1943, 6 Mayıs). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1245.
- Panayır İlanı. (1943, 6 Mayıs). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1245.
- Pınarhisar Panayırı. (1943, 6 Mayıs). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1245.
- Yoğurt Neden Pahalı. (1943, 10 Mayıs). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1246.
- 19 Mayıs Gençlik Bayrak Koşusu. (1943, 13 Mayıs). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1247.
- Çok Bereketli Yağmurlar. (1943, 17 Mayıs). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1248.
- Savaş Mecmuası. (1943, 17 Mayıs). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1248.
- Anket. (1943, 17 Mayıs). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1248.
- 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı Coşkunu Bir Heyecanla Kutlandı. (1943, 20 Mayıs). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1249.
- Yeni Dâhiliye Vekilimiz. (1943, 24 Mayıs). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1250.
- Ruzvelt-Çörçil Deklerasyonu. (1943, 27 Mayıs). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1251.
- Acele Satılık Ev ve Arsa. (1943, 3 Haziran). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1253.
- Kahve Tevziatı. (1943, 3 Haziran). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1253.
- Anglosaksonlar-İtalyan Adaları. (1943, 14 Haziran). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1256.
- Tifüs Salgımına Karşı Şiddetli Mücadele. (1943, 21 Haziran). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1258.
- Şiddetli Fırtına ve Yağmur. (1943, 21 Haziran). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1258.
- Orta Okulda. (1943, 1 Temmuz). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1261.
- Doğu Cephesinde. (1943, 8 Temmuz). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1263.
- Evlenme. (1943, 12 Temmuz). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1264.
- İtalya'da. (1943, 29 Temmuz). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1269.
- Maarif Haberleri. (1943, 6 Ağustos). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1271.
- Polisimizde Terfiler Nakiller. (1943, 16 Ağustos). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1274.
- 30 Ağustos Zafer Bayramı Hazırlıkları. (1943, 23 Ağustos). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1275.
- Berlin Bombardımanı. (1943, 26 Ağustos). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1276.
- Trakya'da Yeşilyurt 19 Yaşına Girdi. (1943, 31 Ağustos). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1277.
- Atış. (1943, 6 Eylül). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1279.
- İtalyanlar, Müttefiklerin Ağır Basan Taarruzları Önünde Kayıtsız ve Şartsız Teslim Oldular. (1943, 9 Eylül). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1280.
- İtalyan Mareşalinin Beyanatı. (1943, 9 Eylül). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1280.
- İtalyanlarla Mütareke İmzalandı. (1943, 9 Eylül). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1280.
- Giyim Eşyası. (1943, 16 Eylül). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1282.
- Maarifte Görüşmeler. (1943, 16 Eylül). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1282.

- Kızılay'ın Büyük Pehlivan Güreşleri. (1943, 20 Eylül). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1283.
- Çiçek Aşısı. (1943, 23 Eylül). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1284.
- Kazanç Kanununda Değişiklik. (1943, 23 Eylül). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1284.
- Türkiye ve İtalya Meselesi. (1943, 11 Birinci Teşrin). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1289.
- Alman Tebliği. (1943, 21 Birinci Teşrin). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1292.
- Hitler'in Umumî Karargâhında. (1943, 21 Birinci Teşrin). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1292.
- Moskova'da İlk Toplantı Molotov'un Nutku. (1943, 21 Birinci Teşrin). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1292.
- Moskova Konferansı ve Müttefikler Basını. (1943, 21 Birinci Teşrin). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1292.
- Ruslar Kiev'e 9 Kilometre Kaldılar. (1943, 21 Birinci Teşrin). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1292.
- Şiddetli Kurak Devam Ediyor. (1943, 21 Birinci Teşrin). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1292.
- Atebrin. (1943, 11 İkinci Teşrin). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1298.
- Bulgaristan'a Hava Akını. (1943, 15 İkinci Teşrin). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1299.
- Şehrimiz Ortaokulundan Devlet Parasız Yatılı İmtihanını Kazananlar. (1943, 15 İkinci Teşrin). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1299.
- Balkanlar ve Harp. (1943, 18 İkinci Teşrin). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1300.
- İngiliz Gazetecilerinin Mütealası. (1943, 18 İkinci Teşrin). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1300.
- Sofya'nın İkinci Bombardımanı. (1943, 25 İkinci Teşrin). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1302.
- Kepirtepenin İlk Mezunları. (1943, 29 İkinci Teşrin). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1303.
- Yurtta Zelle Felaketi. (1943, 29 İkinci Teşrin). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1303.
- Bulgaristan'da. (1943, 2 Birinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1304.
- Sofya Tahliye Ediliyor. (1943, 2 Birinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1304.
- Zelle Felâketzedelerine Yardım. (1943, 24 Birinci Kanun). *Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi*, 1309.

EK 1: Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi'nin biçimsel ve basım özelliklerine ilişkin görsel

